Է. ՏԱՐԻ 1832 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 15 ՄԵՀԵԿԱՆ 4382 — Հ. Տ. 21 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1890 — Ն. Տ. 5 ՄԱՐՏ 1890 — ՀԻՃՐ. 13 ՐԷՃԷՊ 1307 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌وك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս տարին 160
» » 80
» » 40
Գաւառաց » 200
» » » » 100
Օտար երկիրներ տարեկան ֆրանք 56
» » վեցամսեայ » 28
[illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 21 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

«ՏԻԿՆԱՅՔ ՓԱՓԿԱՍՈՒՆՔ»

Ոսկեղէն այն դարէն ի վեր ուր Եղիշէ գրեց այս բառերով սկսող իր անմահ հատուածը, հայ տիկնայք գովելի հանդիսացած են ինչ ինչ բարեմասնութեամբք. Ազգասիրութիւն, եկեղեցասիրութիւն և բարեգործական անձնուիրութիւն Վարդանանց պատմիչին նախամեծար համարած ձիրքերն էին հայ տիկնայց վրայ. Անոնց հետ կան ուրիշ բարեմասնութիւնք ևս զորս աւանդաբար պահուած կը տեսնենք հայ տիկնայց գաւառացի և Պոլսեցի ընտրագոյն մասին մէջ, և ասոնց անշուշտ մեծ մասամբ մը կը պարտինք հայ ընտանեկան կենաց պահպանումն, որ ազգային պահպանութեան հզօրագոյն տարրերէն մին է, և ցեղային յատկանիշներու առաւել կամ նուազ անվթար փոխանցումը սերունդէ ի սերունդ. Հաւատարմութիւն, համեստութիւն, տանտիկնութիւն աւանդական ձիրքեր են հայ տիկնայց լաւագոյն հատուածին մէջ. Եթէ հին ազէտ դարուց մէջ այս ձիրքեր ի հանդէս եկեր և պահուեր են տեսակ մը կրաւորական անգիտակից միօրինակութեամբ, դարուս քննադատական լուսաւորութիւնը կանգուն պիտի թողո՞ւր անցելոյն այս յիշատակներ, փառ պիտի պահէ՞ր այս զգացումներ փափկասուն, փափկաճաշակ, պերճափայլ հայ տիկնայց դասուն մէջ. Տեղի չկա՞յ միթէ վախնալու թէ եւրոպեան կարգ մը բարուց չըսենք ապականութիւնք բայց աններկայելի թեթեւութիւնք պիտի ազդէր մեր իգական բարուց վրայ, որք ապաքէն շատ կէտերու մէջ կը ձեւուին եւրոպեան կաղապարին վրայ, և յաճախ ո՞ւր պիտի մնային Եղիշէի դարէն ի վեր զմայլմամբ երգուած բարեմասնութիւնք հայ տիկնայց.— Խնդիր մ'է սա որ պարբերաբար կը զբաղեցնէ հայ ընկերութեան վրայ որոճացող միտքերն. Ոմանք լաւատեսք յամենայնի և ամենայնիւ եւրոպեան իրաց ու հանգամանաց սորուկ հետեւողութեան մէջ անվրէպ յառաջդիմութիւն կը տեսնեն. Եւ այլք յոռետեսք նախնի ըմբռնումներէ և զգացումներէ ամեն շեղում նոյնչափ անվրէպ քայլ մը կը նկատեն դէպ յապականութիւն, և Երեմիական ողբեր կը կարդան հայ ընկերութեան ապականութեան վրայ, մանաւանդ հայ ընտանեկան կապերու մերձահաս անխուսափելի քայքայման վըրայ. Ո՞ւր է ճշմարտութիւնը.

Ճշմարտութիւնը սովորաբար ծայրայեղութեանց մէջ տեղն է. Չենք կրնար ուրանալ թէ եւրոպեան բարուց և սովորութեանց յաճախ կոյրերն աննպաստ տպաւորութիւն մ'ըրած են հայ ընկերութեան լուսաւորեալ կարծուած հատուածներուն վրայ. Բայց պարտինք նաեւ գոհունակութեամբ հաստատել թէ ազատութեան և պարզմտութեան քօղին տակ նախնական վիճակի մէջ երեւցած կարգ մը առաքինութիւնք քաղաքակրթութեան բերած բարձրագոյն կրթութեան շնորհիւ առաւել ազնուացած պայծառացած կը փայլին. Եթէ մի կողմէ կը գանգատինք թէ միութիւնք կը նըրբանան, ընդէ՞ր չխոստովանինք միւս կողմէ թէ առաքինութիւնք առաւել վճիտ լոյսով մը կը շողան. Օրինակի համար. նախնի դարուց մէջ իգական հաւատարմութիւնը տեսակ մը ծառայական հպատակութիւն է. Արդի ժամանակիս մէջ, փոխադարձ պարտուց և իրաւանց լուսամիտ գիտակցութեան մը արդիւնք է, և ընկերային սրբութեան մեծագոյն միջոցն է. Իգական համեստութիւնն անցելոյն մէջ տեսակ մը պարտաւորութիւն է, անխուսափելի արդիւնք առնական առաւելակշիռ իշխանութեան, որ չէր հանդուրժեր իգական ծայրայեղութեանց. Արդի ժամանակիս մէջ, ազնուագոյն կրթութեան ինքնաբուխ արտադրութիւնն է, որուն կը յօժարի իգական լաւագոյն ընկերութիւնն՝ ո՛չ թէ զօրաւոր սեռէն քշուելով, այլ իւր ազատութեան մէջ պատշաճ համարելով չափ և սահման դնել պերճանաց եւ պչրանաց. Տանտիկնութիւնն անցելոյն մէջ առանձին ծառայութեան հետ կը շփոթէ, մինչ արդի ժամանակիս մէջ հարուստ տիկնայք անգամ աւելորդ ծախքերէ խնայութիւն ընելու հոգ կը տանին՝ բարեգործութեան նիւթական մեծագոյն միջոցներ ունենալու համար իրենց տրամադրութեան ներքեւ. Եթէ անցելոյն մէջ իգական ազգասիրութիւնն և եկեղեցասիրութիւնն ընդհանրապէս ողորմութեան գործերով կ'արտայայտուէին, ներկային մէջ ո՛չ նուազ ազգասէր և եկեղեցասէր կը հանդիսանան այն հայ տիկնայք որք հայ ընկերութեան իմացական և բարոյական մակարդակը բարձրացնելու ջանադիր կը գտնուին՝ մայրաքաղաքիս և գաւառաց մէջ աղքատիկ հայ իգական սերնդեան կըրթութեան աշխատելով.

Այս խորհրդածութիւններ կը ներշնչեն այն քանի մը սրտաշարժ խօսքեր զորս Խրիմեան Հայրիկ արտասանեց Տիկին Նեկտառ Ջանդի դագաղին վրայ, զոր իրաւամբ ներկայացուց իբրեւ տիպար հայ իգական առաքինութեանց. Այսպիսի դառն կորուստներ կուգան մերթ ընդ մերթ յիշեցնել թէ հայ տիկնայց աւանդական բարեմասնութիւնք չեն կորած հայ ընկերութեան այլ և այլ կարգերուն մէջ. Ո՞չ ապաքէն անցեալ տարի ևս ուրիշ մեծ կնոջ մը՝ Սրբուհի Մայրապետին՝ կորուստը կսկծալի հարուած մը տալով յիշեցուց մեզ այս մի և նոյն ճշմարտութիւն. Քաղաքակրթութիւնն ո՛չ միայն չջնջեր այլ առաւել ևս կը զարգացնէ այս ընտիր և հնրօգուտ բարեմասնութիւններ. Ճշմարտապէս սրտագրաւ երեւոյթ մ'է տեսնել թէ մեծահարուստ մեծափարթամ հայ տիկնայք ոմանք համեստութեան և տանտիկնութեան ընտիր օրինակ մը կ'ընծայեն իրենց այն քոյրերուն որք՝ նիւթական այնչափ յաջող վիճակի մէջ չգտնուելով կ'ենթադրուի թէ աւելի ևս համեստութեան և տանտիկնութեան հակամէտ պէտք է լինին, բայց ընդհակառակն ծայրայեղ արդուզարդուց և շռայլութեանց ցուցահանդէս մը կը պարզեն, որ լաւ տպաւորութիւն չի թողուր. Այս ծայրայեղութիւնք շատ ընտանեաց կործանման պատճառ եղած են. Շատ երիտասարդաց ալ ամուսնութենէ զգուշանալուն գլխաւոր պատճառն իգական սեռի մէկ մասին ցոյց տուած տարօրինակ հակումն է ի չափազանցութիւն արդուզարդուց և ամուլ ծախուց. Եթէ մանր հետազօտենք, շատ ընտանեաց մէջ տիրող գժտութեան գլխաւոր պատճառն ալ նիւթական է, և յառաջ կուգայ համեստութեան, պարզութեան և տանտիկնութեան գովելի հանգամանաց պակասութենէն. Այս կացութեան չարիքները մանրամասնելու պէտք չկայ, քանի որ մեզմէ ամեն ոք իւր ընտանեկան ծանօթութեան շրջանակին մէջ կրնայ յիշել շռայլութեան և անհեռատեսութեան ողբալի օրինակներ. Այս չարեաց դէմ Խրիմեան Հայրիկ իւր պարզ ոճով զգուշացուց հայ ընկերութիւնը, մատնանիշ ընելով հանգուցեալ Տիկնոջ վրայ, որ բարեկեցիկ վիճակի մը ամեն հրապոյրներուն, ամեն փորձութիւններուն հակառակ, հետեւելի օրինակ հանդիսացած էր միշտ տանտիկնութեան, պարզութեան, պարկեշտութեան և բարեպաշտութեան. Այս բարեմասնութեանց համար աւելի բարձրագիր օրինակներ կրնանք մատնանիշ ընել, յիշելով՝ օրինակի համար՝ Գերմանիոյ արդի Կայսրուհին Վեհ. Օկիւսթ-Վիքթօրիա, որ, ինչպէս անցեալ օր կը գրէինք լրագրոյս արտաքին բաժնին մէջ, այս օրերս հիմնեց Դաշնակցութիւն մը Բրուսիական բարուց պահպանման համար. Անդամուհիք գերման ընկերութեան բարեկեցիկ դասուց պատկանող տիկնայք և օրիորդք են, որք կը խոստանան պերճանքէ և պչրանքէ զգուշանալ և ուրիշներն ալ զգուշացնել. Բարի օրինակն իրենք պիտի ընծայեն՝ չափաւորելով իրենց արդուզարդն, համեստ հագուստներ միայն հագնելով, և ընտանեկան շրջանակի մէջ խիստ խնայութիւն ի գործ պիտի դնեն, ներշնչուելով նոյն ինքն Վեհ. Թագուհի-Կայսրուհւոյն գեղեցիկ օրինակէն, որ իւր Տէրութեան ազնուական տիկնայց այս ընտիր պատուէրները տալէն յառաջ, ինք ի գործ դրած է զանոնք, և կը շարունակէ պարկեշտութեան, համեստութեան և խնայութեան օրինակելի փորձեր ընծայել թէ՛ ընտանեկան և թէ հանրային կենաց մէջ. Կրնանք յիշեցնել այս առթիւ թէ Ֆրետերիկ Կայսրուհին, հանգուցեալ Աւգուստա Կայսրուհին և Անգլիոյ Վեհ. Վիքթօրիա Թագուհին ևս բարի համբաւ վայելած են միշտ իրենց պարզասիրութեամբ, ամուսնական պարկեշտութեամբ ու հաւատարմութեամբ, ինչպէս և տանտիկնութեամբ. Տիկին Կառնօթեան պերճախօս օրինակն է տանտիկնութեան, որոյ վրայ ընտիր գրքոյկ մ'ալ ունի հեղինակած. Եւ նոյն իսկ Ֆրանսուհեաց մէջ, որք շռայլ կը համարուին, Օրլէանեան Իշխանուհիք իրենց պարզասիրութեամբ և համեստութեամբ հռչակաւոր են. Միացեալ Նահանգաց մէջ միլիոնատէր տիկնայք և օրիորդք բազմաթիւ են, և ասոնց փարուց ու բարուց նկատմամբ տրուած տեղեկութիւնք սա է ընդհանրապէս թէ համեստ քաղաքացւոյ մը պարզութեամբ օժտեալ կը գտնուին, որ համեստ քաղաքացւոց իսկ զարմանք կը պատճառէ. Բայց իրօք տեղի չկայ զարմանալու. Պարզութեան սահմանաց մէջ ևս կարելի է փայլունութիւն, և հարստութիւնք գնահատելի է ո՛չ այնչափ անձնական շռայլութեան համար տուած միջոցներուն որչափ ընկերութեան կարօտեալ մասանց բարերարելու համար ընծայած դիւրութեամբք.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ

Պերլինէ կը ծանուցուի թէ եօթն միլիոն ընտրողներէն 1,341,500ն ի նըպաստ Ընկերվարականաց քուէ տուած են, այսինքն երեք տարի առաջուան ընտրութեան վրայ Ընկերվարականք այս անգամ 567,405 քուէ աւելի առած են. Արմատական և ժողովրդական ընտրելիք ստացած են 1,279,000 քուէ, այսինքն 1887ի ընտրութեան վրայ 224,600 քուէ աւելի ունեցած են. Իսկ կառավարական կուսակցութիւնք որք այս անգամ 2,546,700 քուէ ունին, վերջին ընտրութենէն ի վեր մէկ միլիոն քուէ կորսուած են, և Կաթոլիկներն այս անգամ 1,420,438 քուէ ունին, յորմէ կը հետեւի թէ երեք տարիէ ի վեր 206,657 քուէ կորսուած են.

ՕՐԼԷԱՆՈՒ ԴՈՒՔՍԸ

Օրլէանու դուքսը Փարիզի բանտէն մեկնած միջոցին շնորհակալութիւն յայտնեց բանտին տնօրէնին՝ իւր մարդավար ընթացքին համար, և 1,000 ֆր.ի գումար մը յանձնեց՝ բանտին պաշտօնէից բաշխուելու համար.

Արդ, բանտային վարչութեան պաշտօնէից արգիլուած է պարգեւ ընդունիլ. Փարիզի բանտին տնօրէնութեան կողմէ հետեւապէս ծանուցուեցաւ Քլէրվոյի բանտին տնօրէնին (որոյ խնամոց յանձնեալ է այժմ Օրլէանու դուքսը) թէ իւր տրամադրութեան ներքեւ կը գտնուի 1,000 ֆր.ի գումարը, դքսին անձնական ծախուց յատկացուելու համար.

—Պ. տը Պլովից կ'ըսէ թէ շնորհիւ ձախող ընթացքին որով կառավարութիւնք շարժեցաւ այս խնդրոյ մէջ, Օրլէանու դուքսը նոր թեկնածու մ'եղած է Ֆրանսայի համար, և իւր հօր մէկ խօսքը բաւ է իբրեւ ապագայ թագաւոր Ֆրանսացւոց մատնանիշ ընելու զինքն. Բանտարկութենէն առաջ, դուքսը գրեթէ անծանօթ էր Ֆրանսայի մէջ, բայց բանտարկութենէն ի վեր Ֆրանսացիք կ'ըսեն թէ երիտասարդ դուքսը մարդ մ'է եղեր, զոր հարկ է պէտք է առնել քաղաքական վիճարանութեանց մէջ. Պուլանժէութեան նորահնութիւնք կ'անցնի, և Օրլէանու դուքսն օրուան մարդը կը դառնայ Ֆրանսայի մէջ.

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Հեռագիրը ծանոյց արդէն թէ Տէ Քոնսթը քուէարկած է նոր օրէնք մը, որուն համեմատ նախարարաց, կառավարական պաշտօնէից և Խորհրդարանի անդամոց դէմ փառահամբաւիչ բաներ գրող խմբագիրք և այլ անհատք յետ այսուհետեւ երդուեալ դատաւորաց առջեւ չպիտի դատուին, այլ պատժական հասարակ դատարանաց առջեւ պիտի քշուին, որք միշտ աւելի խստութեամբ կը դատեն՝ սոսկ օրինական տրամադրութիւններէ ներշնչուելով.

Այս նոր օրէնքին վիճաբանութեան առթիւ, Ֆրանսայի ամենէն պերճախօս ատենաբաններէն մին, Պ. Շալմէլ-Լաքուր, հզօր բանախօսութիւն մը արտասանելով, պահանջեց վերջ մը տալ լրագրական լեզուի խայտառակութեանց, որք ո՛չ միայն ֆրանսական լրագրութիւնն այլ ֆրանսական ազգը կ'անպատուեն՝ օտարի մէջ թանձրացնելով ամեն այն ինչ որ յարգի եւ պատուական է Ֆրանսայի մէջ, և չինայելով ամենէն անարատ համբաւներուն անգամ. Պ. Շալմէլ-Լաքուր ցոյց տուաւ թէ երդուեալ քաղաքացիք անկողմնակալ դատաւորութիւն չեն կրնար ընել այսպիսի պարագայից մէջ, իսկ ընդհակառակն արուեստիւ դատաւորք վստահելի են իրենց անկողմնակալութեամբ, քանի որ անձնական վէճերու հաղորդ չեն գտնուիր, և օրինական տրամադրութիւններ ճշդութեամբ կը նկատեն.

ՊՈՍՆԱ-ՀԷՐՍԷԿ

Ժամանակէ մ'ի վեր Համսլաւեանք հետամուտ են գաղթականութիւն յառաջ բերել գրաւեալ գաւառաց մէջ, ցոյց տալու համար թէ Պոսնացիք դժգոհ են արդի դրութեան ներքեւ. 720 բնակիչներ Հէրսէկէ կը մեկնին՝ Սերպիոյ մէջ հաստատուելու համար. Տեղական աւստրեան իշխանութիւնք ո՛ և է միջոց ձեռք չառին այս շարժումը խափանելու համար, համոզուած լինելով թէ գաղթականք պիտի վերադառնան երբ հասկնան թէ զիրենք ի գաղթականութիւն յորդորողներուն նպատակը քաղաքական էր սոսկ. Այս գաղթականութեան սկսելուն հետ մէկտեղ, ռուս լրագիրք կծու յօդուածներ կը հրատարակեն Պոսնա-Հէրսէկի տեղական իշխանութեանց ընթացքին դէմ, զոր հարստահարական կը նկատեն.

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Ի Գերմանիա ընկերվարական կուսակցութեան ընտրական յաջողութիւնք մեծագոյն գոհունակութիւն պատճառեցին ուրիշ երկիրներու Ընկերվարականաց մէջ, և ամեն կողմէ շնորհաւորական հեռագրեր և նամակներ կ'ուղղուին Գերմանիոյ ընկերվարական կուսակցապետներուն. Այս բարոյական աջակցութենէ զատ, Աւստրիայէն, Զուիցերիայէն, Իտալիայէն, Ֆրանսայէն և Շուէտէն մեծաքանակ դրամական նպաստներ կը ղըրկուին Գերմանիոյ Ընկերվարականաց.

Այս ընտրութիւնք ցոյց տուին նաեւ թէ ընկերվարական խռովարարները մէկ քաղաքէն ուրիշ քաղաք արտաքսելու իշխանութիւնը, զոր գերման իշխանութիւնք յաճախ ի գործ կը դնեն, գլխովին ներհակ արդիւնք կուտայ. որովհետեւ Պերլինէ, Համպուրկէ և Լայփցիկէ արտաքսեալ Ընկերվարականք գաւառաց մէջ յայտ գործօն ծաւալում մ'ըրած են, և մեծապէս նպաստած են Ընկերվարականաց ընտրական յաջողութեան.

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ամերիկայի ամեն Տէրութեանց ներկայացուցիչներէ բաղկացեալ համաժողովն որ ի Ուաշինկթըն կը գումարի ժամանակէ մ'ի վեր՝ ընդունեց կարեւոր և ընդարձակ ծրագիր մը, որուն համեմատ Հիւսիսային, Կեդրոնական և Հարաւային Ամերիկա երկաթուղւով ուղղակի հաղորդակցութեան մէջ պիտի դրուին. Ուրիշ միջոցներ ևս կը տնօրինուին այս համաժողովոյ մէջ՝ Ամերիկայի երից մասանց միջեւ տնտեսական յարաբերութիւններն ևս առաւել զօրացնելու և մտերմացնելու համար.

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

Լիզպոնէ կը ծանուցուի թէ Փորթուկալի զինուորական պաշտպանութիւնն աւելցնելու և նաւատորմը զօրացնելու համար բացուած ազգային հանգանակութեան առաջին երկու ցուցակներուն գումարն է 80,000 անգլ. ոսկի. զոր կը յուսացուի մէկ միլիոն ոսկւոյ բարձրացնել.

—Հակառակ ամեն արգելքներու, Սերփա Փինթօ հազարապետ Բարեյուսոյ Գլուխը գացած է, ուստից փորթուկէզ թղթատարական շոգենաւ մը նստելով Փորթուկալ պիտի վերադառնայ, հրաժարելով զինուորական գործօն պաշտօններէ.

ՍԵՐՊԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Պելկրատի պուլկարական գործակատար Պ. Մինչէվիչ եա կեցեր է Պելկրատի համալսարանին մէջ ուսում առնող մակեդոնիացի երիտասարդները Սոֆիա ղրկելու ձեռնարկութենէն.

—)(87 —)(

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԱՆՑԵԱԼԸ

—Բնական չէ՞ այս.

—Անկարելի բան է.

—Ինչո՞ւ, կը հարցունէ Անտրէ զարմացած.

Ու Նօէլի պէս՝ ինքն ալ ոտքի կ'ելլէ.

Երէցն անխօս կը մնայ. կը մտածէ. Ի՞նչ պիտի ըսէ. Չգիտեր թէ ի՞նչ պատճառ առաջ բերէ Անտրէի. Խօսք չի գըտներ ըսելու. Չկրնար յայտնել նմա ճշմարտութիւնը որուն տեղեակ է ինք, զոր գէթ մասամբ գիտէ. Չուզեր անպատուել մայրն յաչս զաւկին որ ոչինչ գիտէ և որ բարեպաշտիկ ու անբիծ յիշատակ մը պահած է մօրմէն.

Եւ Ժեդագիւտ—մայրը—գրեթէ մեռեալ՝ հանդիսատես կ'ըլլայ երկու եղբարց միջեւ բացուած պայքարին.

Սոսկալի հարց մը, յետոյ ուրիշ մը կը ներկայանան իր մտաց.

Միթէ պիտի տեսնէ՞ր որ իր անդրանիկ զաւակը Ռընօտիէռը կը պաշտպանէ, այդ գազա՛նը.

Աստուած թոյլ պիտի տա՞ր որ այդ գարշելի անիրաւութիւնը գործուի.

Եւ ինչպէ՞ս արգիլել զայն.

Միւս հարցն աւելի եւս վշտալի էր.

Ի՞նչ է պատճառն այն ատելութեան որ յանկարծ երեւան ելած էր երեցին պատասխանին մէջ. Ինչո՞ւ Նօէլ ըսած էր թէ անկարելի է որ իր եղբայրը բժիշկը պաշտպանէ. Արդեօք կը յիշէ՞ր իր մանկութիւնը. Գիտէ՞ր թէ ո՛վ է այդ Ռընօտիէռը. Տեղեա՞կ է անոր վատութեան, այն գազանային գործին զոր գործած է և որուն պատիժը կրած չէ տակաւին. Եւ եթէ գիտցած չըլլար այդ վատութիւնն, ուսկի՞ց առաջ եկած պիտի ըլլար իր թըշնամութիւն. Երիտասարդը մոռցած չէ իր մանկութեան ժամանակ լսած խօսքերէն ո՛չ մին. Այս կը մտածէ առհա հեգ մայրն ու սիրտը կ'արիւնի.

Անտրէ կը յարէր.

—Ինչո՞ւ անկարելի պիտի ըլլայ. Ընդհակառակն շատ բնական բան մըն է.

Քահանայն, իր ահռելի անձկութեան մէջ, կը լռէր.

Երկու մարդ կար ի նա, զաւակը ու քահանայն.

Քահանայն կը յիշէր աւետարանական հեզութեան, քաղցրութեան եւ խաղաղութեան պաշտօնը զոր պարտաւոր էր կատարել. Քանի որ Ռընօտիէռ ամբաստանեալ էր, յանցաւոր ըլլար կամ անմեղ, քահանայն արգիլելու չէր իր եղբայրը՝ զայն փրկելէ ... նոյն իսկ եթէ յանցաւոր ըլլար, մանաւանդ եթէ յանցաւոր էր. Միթէ Ռընօտիէռ չէ՞ր կրնար զղջալ. Եւ միթէ կրօնքն իր թեւերը չէ՞ր բանար զղջացողներուն առջեւ. Աւասիկ այն մտածումներ զորս կը ներշնչէր նմա իր քահանայական հանգամանքը.

Սակայն զաւկին ձայնը աւելի զօրաւոր էր քան քահանային ձայնը.

Ի զուր կը փորձէր ականջ չխաւսել անոր, այդ ձայնը զօրաւորագոյն էր ու զայն միայն կը լսէր.

Եւ ներքնապէս կապստամբէր անոր դէմ.

Ո՛չ, Ռընօտիէռ չպիտի պաշտպանուէր Անտրէի կողմէ.

Անտրէ, Ֆէրնանտի որդին, չէր կրնար անպատուութենէ ու կախաղանէ ազատել տաքծորը, իր մօրը սպանիչն.

Եթէ Ռընօտիէռ յանցաւոր էր, պէտք չկար արդարութիւնն արգիլելու. Աստուծոյ որոշումներն անթափանցելի են. Ռընօտիէռ մէկ անգամէն պիտի քաւէր իր երկու ոճիրները. Եթէ Ռընօտիէռ այժմ անմեղ էր, չէ՞ մի որ առենօք յանցաւոր եղած էր Ֆէրնանտի հանդէպ. Եւ պատժուելով ոճրի մը համար, զոր չէր գործած, քաւած չպիտի՞ ըլլար այն ոճիրն որուն համար չէր պատժուած.

Այսպէս կը տրամաբանէր.

Երեցին շրթունք կը մրմնջէին.

—Պէ՛տք է մեռնիլ. Պէտք է ներել. Իմ պարտքս է այս. Մեռնելու և ներելու համար քահանայ եղած եմ ես.

Բայց իր շրթունք միայն կ'ըսէին զայն.

Զաւկին սիրտը, մարդուն սիրտը կը պատասխանէր.

—Մեռնելու իրաւունք չունիս. Դու քահանայ ես, կրնաս, բայց ամեն բանէ առաջ քահանայ ես, եւ մարդը չկըրնար ներել այն ոճրին որ թշուառ ըլլալու մայրդ. Մի՛ ներեր, ընդհակառակն յիշէ՛, յիշէ՛ միշտ.

Եւ այսպէս, երկու հակառակ զգացմանց մէջ տանջուելով, երկուքն ալ իրարու չափ զօրաւոր, ընկճեալ, լքեալ, Նօէլ կը լռէր.

Երրորդ անգամ ըլլալով, Անտրէ կը հարցաքննէ իր եղբայրը.

—Խօսէ՛, Նօէլ, ի՞նչ առարկութիւն ունիս ընելիք. Իմ ուզածս ալ անոնց պատասխանել է. Գոնէ պէտք է որ գիտնամ զայնս. Եւ դու կը փարանիս ինձ յայտնել քու առարկութիւններդ...

Քահանայն կը յօժարի խօսիլ.

Իրենց բուռն մտազբաղման մէջ, Ժեդագիւտը մոռցած են և Ժեդագիւտ մըտիկ կ'ընէ.

—Երբ հօրմէս արտօնութիւն խնդրեցիր Միւյէթի հետ ամուսնանալու, կը յիշե՞ս ինչ որ պատասխանեց քեզ.

—Կը յիշեմ, հայրս մերժեց ի սկզբան.

—Եւ առանց պատճառը բացատրելու.

—Առանց պատճառը բացատրելու.

—Հակառա՞կ քու սիրոյդ.

—Այո՛. Բայց դու հոն էիր, Նօէլ, կը յիշե՞ս քու կարգիդ թէ ի՞նչ պատասխանեց ինձ, երբ կը խնդրէի որ եւ առնու իր որոշումը. Ի՞նչ պատասխանեց տեսնելով թէ տխուր կերեւէի, տեսնելով թէ որքան կը սիրէի Միւյէթը.

—Չեմ յիշեր.

—Սա պատասխանեց ինձ. «Գնա՛ Ռընօտիէռէն խնդրել իր աղջկան ձեռքը. Եթէ ինքը ընդունի, այլ եւս ո՛չ մէկ առարկութիւն չեմ ունենար մերժելու համար.

—Դու գացիր Ռընօտիէռը գտար եւ ինքը մերժե՞ց.

—Այո՛.

—Ուրեմն այլ եւս Միւյէթի վրայ մի՛ մըտածեր. Կը տեսնես թէ այդ աղջիկը քու կինդ չպիտի ըլլայ բնաւ.

—Ընդհակառակն ամեն ժամանակէ աւելի կը խորհիմ այդ բանին վրայ, վասն զի ամեն առտու աւելի ապահով եմ թէ Միւյէթ իմ անունս պիտի կրէ.

—Բացատրէ՛ միտքդ.

—Երէկ, բանտին մէջ, խնդիրքս կըրկնեցի Ռընօտիէռին. «Երբոր զքեզ ազատեմ, ըսի նմա, երբ քու պատուաւորութիւնդ, քու անմեղութիւնդ հռչակեմ, երբ բանտէն հանեմ զքեզ առաջուընէ աւելի յարգելի ընծայելով, Միւյէթն ինձ կնութեան պիտի տա՞ս ի փոխարէն քեզ մատուցանելիք ծառայութեանս.

—Եւ ի՞նչ պատասխանեց, հարցուց քահանայն դողդղալով.

—Ընդունեց. «Միւյէթը քեզ կնութեան կուտամ, պատասխանեց, պայմանաւ սակայն որ հայրդ հաւանի.» Հօրս մեռնիլը չէր գիտեր, վասն զի անոր մահէն քանի մը օր առաջ ձերբակալուած էր. «Քանի որ հայրդ մեռած է եւ ինքն էր մերժողը, այլ եւս արգելք մը չի մնար.»

—Ուրեմն ի՞նչ ընել մտադիր ես.

—Պիտի համակերպիմ հօրս վերջին խօսքերուն որոնցմով աւարտեցաւ այն տեսարանը որուն վրայ կը խօսինք. «Եթէ Ռընօտիէռ հաւանի, ըսաւ հայրս, այլ եւս մերժելու պատճառ մը չեմ ունենար եւս: Ռընօտիէռ կը հաւանի. Եթէ զինքը ազատեմ, Միւյէթ իմ կինս պիտի ըլլայ.

Երկու եղբարք դէմ առ դէմ նստած էին, շրմինլին կրթնած որուն մէջ փայլուն կրակ մը կը վառէր. Քահանայն պլուած, չկարենալով ինքզինքը զսպել, յուզմունքէն դողահար, մատանցը մէջ կը շարժէր իր գդակը. Գլուխը կախած էր. Դէմքը գունատ էր եւ հոգւոյն մէջ տեղի ունեցած պայքարէն յոգնած. Աչքերը կապուտակածիր դարձած էին յանկարծ, և իր յիշատակաց ծանր բեռան տակ ընկճուելով, խոնարհեցուցած էր ուսերը զորս բընութիւնը ամեհացուցած էր.

Առարկութիւն չէր գտներ ընելու.

Միակ պատճառ մը գոյութիւն ունէր, և զայն ալ չէր կրնար ըսել.

Այնպէս որ միևնոյն բառերն յամառաբար շրթանցը վրայ կուգային.

—Պէտք չէ որ Միւյէթի հետ ամուսնանաս, քանի որ հայրերնիս մերժած էր. Պէտք չէ որ Ռընօտիէռը պաշտպանես...

Եւ յանկարծ, ներշնչուած մը դղեալ...

—Հայրս տեղեա՞կ էր քու այդ խորհուրդիդ.

—Այո՛.

—Հաւանա՞ծ էր.

—Ո՛չ.

Ցաւոյ ճիչ մը փայլեցաւ իր աչքերուն մէջ.

(Շարունակելի)

որ վիշտ պատճառած էր սերբ իշխանութեանց, և իր ցաւն յայտներ է՝ այս ձեռնարկութեամբ խնդիր յարուցանելուն համար. Դիտելի է նաև որ պուլկարական Համալսարանը չէ բացուած դեռ, թէև կրթական նախարարութիւնն ամեն ջանք կ'ընէ մինչև երկու տարի Պուլկարիոյ Համալսարանը բանալու համար Սոֆիայի մէջ.

ՄՈՐԻԸՐԻ ԴԷՊՔԸ

Հավասի Գործակալութեան խօսքին նայելով, Փեթերսպուրկի անգլ. դեսպանին որդի Պ. Վիքթոր Մորիըրի դէպքին մէջ իրական դեր մ'ալ կայ եղեր. Նեւայի եզերաց վրայ Պ. Փլովցեւի հիւր գտնուած միջոցին, Պ. Վ. Մորիըր Փեթերսպուրկ եկած Անգլուհւոյ մը հետ սաստիկ վիճաբանութիւն մ'ունեցեր է. և այս վիճաբանական ջերմութեան ընթացքին ըեվոլվըրն իւր գլխուն ուղղեր է. Դեր-գնդապետ Հէրպըէն միջամտեր է, բայց ըեվոլվըրէն արձակեալ երկրորդ գնդակէն վիրաւորուեր է Պ. Մորիըր. Միայն թէ վէրքը ծանր չէ եղեր. Այս դէպքին պատճառ եղած Անգլուհին մեկներ է Ռուսիոյ մայրաքաղաքէն, նմանապէս Խումպերկի դուքն և դքսուհին.

ԿՈՐՆԹՈՍԻ ՋՐԱՆՑՔԸ

Նոր Քոնթուառ տ'Էսքոնթի վարիչներէն Պ. Վլասթօ Աթէնք կուգայ՝ Կորնթոսի ջրանցքին բացման համար նոր ընկերութիւն մը կազմելու պաշտօնով. Այս նոր ընկերութիւնն 25 միլիոն ֆրանքով պիտի կազմուի, զոր պիտի հայթայթեն նոր Քոնթուառ տ'Էսքոնթը, Օսմանեան Ազգային Դրամատունն, Եպիրոսի-Թեսալիոյ դրամատունն և Քրէտիթ-Ընտիւսթրիէլ դրամատունը.

ՆԱԽԱՐԵԿՈՒԹԻՒՆ

Լոնտոնի Վալլեանօ հելլենական մեծ տան Սթէֆէնի Վալլեանոս անուն շոգենաւուն ընկղմումը ծանուցուած է արդէն, և այժմ կը ծանուցուի թէ առաջին նաւապետն և պաշտօնատարներէն զոմանս պարունակող մակոյկն ևս կորած է բոլորովին, և զանոնք գտնելու համար Վալլեանօ տան ճիգունք ի դերև ելած են.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուսումնական Խորհուրդն երէկ ի նիստ գումարեցաւ Կեդրոնական Փաշայի խորհրդարանին մէջ, ատենապետութեամբ Ազնուաշուք Տօքթ. Թիրեաքեան էֆէնտիի.

Ազգ. Վարչութիւնը փոխադրուած ըլլալով վարժարանաց ուսմանց ծրագիրը, Խորհուրդն որոշեց շրջաբերականաւ մը հաղորդել զայն մայրաքաղաքիս բոլոր թաղական խորհրդոց.

Խորհուրդն որոշեց մայրաքաղաքիս ազգային վարժարանաց յանձնարարել Նոր Այբենարան մը, որ աշխատասիրուած է բոլորովին նոր դրութեամբ. Խորհուրդն ասկէ զատ զբաղեցաւ նաև այլ եւ այլ խնդիրներով.

Քաղաքական ժողովն հրաւիրեալ է ի նիստ գումարիլ յառաջիկայ ուրբաթ օր ի Պատրիարքարան.

Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ աւագերէց Արժ. Տ. Գրիգոր քահանայ Աճէմեան երէկ, ի դիմաց Վսեմ. Յակոբ փաշա Գազազեանի եւ նորա ազնուափայլ մօրն, այցելութիւն տուաւ Գեր. Նար-Պէյ Սրբազանի եւ որպիսութիւնն հարցուց.

Նմանապէս երէկ Համէական-Հայոց Պատրիարքարանի դիւանապետ Հ. Սահակ Ծ. Վ. Հաճեան, ի դիմաց Գերապայծառ Ազարեան Պատրիարքին այցելութիւն տուաւ Ն. Սրբազնութեան.

Գեր. Գարեգին եպիսկ. Սրուանձտեանց վաղուընէ սկսեալ Մեծ-Պահոց ամեն հինգշաբթի օրերը ճաշու ժամուն քարոզ պիտի խօսի Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ.

Քարբերդէն հեռագրով կը գրեն մեզ յունուար 31 թուականաւ.

«Հայ Համէական վարդապետ Հ. Աղեքսանդր Մանուէլեան, Հայաստանեայց եկեղեցին ընդունելով, բոլորով սրտիւ և հոգւոյ անձկանօք, Գեր. Շիշմանեան Սրբազանէ վեղար ու վարդապետութեան Դրդատիճան ընդունեց անցեալ կիրակի՝ մեծաշուք արարողութեամբ Մէզիրէի Ս. Աստուածածնի եկեղեցւոյն մէջ.

«Դէպքը սրտայոյզ էր ինքնին ու անուշ տպաւորութիւններ կը բաշխէր անձնիւրի սրտին, երբ Առաջնորդ Սրբազանը կը յայտնէր իր քարոզութեան մէջ թէ՝ Հայր Մանուէլեան 7 տարի ի Վեննայի, տարիներով ալ աստ ի փանատանն կաթոլիկ գերապայծառի, չէր մոռցած իւր հայրենին, աչքին բիբին չափ սիրող կը մնար անոր. վերջապէս ահա զաւակն իւր մօր գոգը, հայ եկեղեցականն հայ եկեղեցւոյն ծոցը. Այն օրէն ի վեր ամեն մարդ ալ պատուոյ եւ գուրգուրանաց բաժին մը կը պահէ առ Արժ. Հայրն, որուն մենք ալ կ'ըսենք. Բարի գալուստ և բարի վիճակ, դաշտն ընդարձակ, հունձքն ալ առատ. Արժ. Հայր Մանուէլեան 7 8 տարի Վեննայի կեցած, անկէ վարդապետութիւն ու բաւականաչափ ալ ուսում բերած է հետը. Ժեղացի է, հայր և մայր արդէն Լուսաւորչական.»

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ԱՍՏԻՃԱՆՔ

Ադրնէի նահանգին Թիրէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Րիֆաթ պէյ, գայմագամ Խորէմիտի.

Պրուսայի նահանգին Էտրէմիտ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Էմին փաշա, նախորդ կառավարիչ Բէթիմոյի.

Սամիյէի երկրորդ աստիճան տըրուեցաւ Դարաշխարը Շարգի գաւառին թղթակցութեանց տնօրէն Բամիզ էֆէնտիի.

Սալիսէի աստիճան՝ Սինոպի մաքսային տնօրէն Մէհմէտ Նաիլի էֆէնտիի, Պէրութի քաղաքային բժիշկ Րիֆաթ Հիւսնի էֆէնտիի, Քարքերդի ժաղապետական նախագահ Համտի էֆէնտիի և Երկրագործական Դրամատան Էրթողրուլի, Գարասիի ու Սէրֆիջէի մասնաճիւղերուն տնօրէն Մուսթաֆա Րիֆաթ, Հաճի Բեհմէլ ու Օսման Նեսաքի էֆէնտիներու.

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ առաւօտ կայս. պալատ գնաց և վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամաններն առնելով Բ. Դուռ վերադարձաւ.

ՎՍԵՄ. ՅԱԿՈԲ ՓԱՇԱ

Ելմտական նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա անձնական տկարութեան պատճառաւ երէկ իւր պաշտօնատեղին չը գնաց.

ԴԱԴԱՐՈՒՄՆ «ՄԻՒՐՒՎՎԷԹ»Ի

Տպագրական Տեսչութիւնը նկատելով որ Միւրիւվվէթ լրագիրը տպագրական պատուէրներու հակառակ շարժած է, անպայման կերպիւ դադարման դատապարտած է այդ լրագիրը.

ՄԱՀ ՖԱԽՐԻ ՊԷՅԻ

Մայրաքաղաքս հասած մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Միտիլլիի կառավարիչ Ֆախրի պէյ յանկարծամահ եղեր է նախընթաց գիշեր.

Ֆախրի պէյ իւր պատանեկութենէն ի վեր մնած էր պետական ծառայութեան մէջ և հետզհետէ վարած էր Բարիզու օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղարի, Պետական Խորհրդոյ օգնական անդամի, Կէմէյլիկի գայմագամի, Թալըշայի ու Վանայի կառավարչի, Թէհրանի օսմանեան դեսպանի և Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականի պաշտօնները. Վախճանեալը քաջահմուտ էր ֆրանսերէն ու պարսկերէն լեզուաց.

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ղալաթիոյ միջազգային թղթատարութեան հանգուցեալ տնօրէն Նիքոլա Վլեթալես էֆէնտիի յաջորդ ընտրուած է Խաւաւ Բէզարի էֆէնտի, որ թղթատարական վարչութեան վաւրեի և կարող պաշտօնատարաց մին է. Երբ միջազգային թղթատարութիւնն հաստատուեցաւ, Բէզարի էֆէնտի գլխաւոր աջակիցն էր հանգուցեալ Սկլուտամօրի, անգլիացի մասնագէտին զոր օսմ. կառավարութիւնը Կ. Պոլիս հրաւիրած էր թղթատարական այդ ճիւղը կազմակերպելու համար. Բէզարի էֆէնտի վերջին ժամանակներս Սելանիկ ղրկուելով, տեղւոյն օսմ. նամակատունը բարեկարգած էր.

ՍԱՄՍՈՆ-ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Պ. Քօթառ չարաթ օրէն ի վեր բանակցութեան մէջ է Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան հետ, որոշելու համար հիմունքն այն պայմանագրին որ պիտի կնքուի օսմ. կառավարութեան և Ալէքսիս Տիւպարշի ընկերութեան միջեւ. Այս ընկերութիւն պիտի սահմանէ Սամսոնի ու Սեբաստիոյ միջեւ երկաթուղւոյ մը շինութիւնը. Կ'երեւի թէ Պ. Քօթառ հոս կեցած է իւր նախորդ ծրագրէն, որ էր այդ գիծը երկարել մինչեւ Պաղտատ, ու կը շատանայ Սամսոն-Սեբաստիոյ գծին մենաշնորհը խնդրելով. Պ. Քօթառ նոյն այն շահաւոր պայմանները կ'առաջարկէ կայս. կառավարութեան, զորս առաջարկած էր Պ. Քաուլա, Նիկոմիդիա-Էնկիւրիի գծին շահագործումը սահմանելու համար.

ՄՈՒՏԱՆԻԱ-ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութեան քարտուղար-թարգմանն Պ. Դուքաս յառաջիկայ շաբթու Բարիզէն մայրաքաղաքս կուգայ, երբ յիշատոր ներկայացուցիչ Պ. Նակէլմաքէրի, Մուտանիա-Պրուսա-Բէօզաճիոյ երկաթուղւոյն շինութեան ու շահագործման մենաշնորհը խնդրելու համար կայս. կառավարութենէն, այդ գիծը մինչեւ Քոնիա երկարելու պայմանաւ. Մուտանիա-Պրուսայի երկաթուղին նեղ գծով պիտի ըլլայ, և Պրուսա Քօնիայի երկաթուղին լայն գծով.

Ցայտնի է թէ, միւս կողմէ Օսմ. կայս. Պանքան եւս ձեռնարկներ կ'ընէ վերոյիշեալ մենաշնորհը առնելու համար.

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐՔ

Արտաքին գործոց նախարարութիւնը՝ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին մատուցած էր տեղեկագիր մը, որով ինչ ինչ տեսութիւններ կ'ընէր, որպէս զի կայս. կառավարութեան և օտար տէրութեանց միջեւ եղած առեւտրական դաշնագիրք վերանորոգուին կառավարութեան ու երկրին շահուց համաձայն.

Այս տեղեկագիր քննելով Նախարարաց Խորհրդոյ կողմէ, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն Արտաքին գործոց նախարարութեան հաղորդած է այդ առթիւ տրուած որոշումը, որ ցոյց կուտայ այն միջոցներ զորս հարկ է ձեռք առնուլ այդ տեղեկագրի պարունակութիւնը գործադրելու համար.

Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Յարութիւն փաշա և գերմանական հիւպատոս Պ. Ժիլէդ երեք խորհրդակցութիւններ կատարեցին Թուրքիոյ և Գերմանիոյ միջեւ վերանորոգելի առեւտրական դաշնագրոյն վրայ, որ, ինչպէս յայտնի է, Բ. Դրան կողմէ Արտաքին գործոց նախարարութեան վերադարձուած էր, ինչ ինչ կէտերն ամբողջացնելու համար.

ԿՐԷՏԷԻ ԴԱՂԹԱԿԱՆՔ

Կայս. կառավարութիւնն հրաման ղրկած է Յունաստանի օսմ. հիւպատոսներուն, որպէս զի ձրիաբար անցագիր տան Կրետէցի բոլոր այն գաղթականներուն, որք վերջին դէպքերուն պատճառաւ Յունաստան կը գտնուին և կուզեն իրենց տեղերը վերադառնալ.

Անգլիոյ Խորհրդարանին մէջ Սըր Ճէյմս Ֆերկիւսըն պատասխանելով Պ. Պրայսի մէկ հարցման, հետեւեալ տեղեկութիւններն հաղորդած է Կրէտէի գործոց վրայ.

Անգլիացի հիւպատոսաց վերջին տեղեկագիրք, իրենց անձնական քննութեան վրայ հիմնեալ, կը հաստատեն թէ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ կղզւոյն մէջ. «Օտարական մը, կ'ըսէ այդ տեղեկագրոց մին, չպիտի կասկածէր թէ անօրոր դէպքեր պատահած են». Գիւղորէից մէջ կատարուած քննութիւնք ընդհանուր կերպով կը հաստատեն թէ ո'ր և է գանգատ չկայ, բայց ի սովորական հանգամանք ունեցողներէն.

Անգլ. հիւպատոսին և ծովային սպայի մը կողմէ կատարուած քննութիւնք բոլորովին անհիմն կը գտնեն օսմ. զինուորաց վերագրուած արարքները. Փետր. 8 և 15ի հեռագիրք կ'ըսեն թէ Յունաստան ապաստանող Կրետացիք իրենց վերադարձին նեղութիւն չեն կրեր կղզւոյն իշխանութեանց կողմէ, թէպէտ մասնակից էին վերջին խռովութիւններուն. Պիրէոսի օսմ. հիւպատոսը յայտարարութիւն մը հաներ է, ծանուցանելով թէ, բաց ի 16 անձերէ որք յակաւէ անուամբ նշանակուած են, միւս բոլոր գաղթականք կրնան Կրետէ վերադառնալ.

Անգլիական դաշնիճը տեղեկութիւն չունի թէ Օսմ. կառավարութիւնը մտադիր ըլլայ բարեփոխելու իր վերջին Ֆէրմանը. Անգլ. Հիւպատոսը կը յայտնէ թէ բաց ի քաղաքական անձանց ոմանց գրգռումներէն, կղզւոյն ընդհանուր կացութիւնը գոհացուցիչ է.

ՄԱՔՍԱՏՐՈՅ ՋՆՋՈՒՄ

Նախապէս տրուած որոշման մը համաձայն՝ թէ՝ Թուրքիոյ այլ և այլ տեղերէ և թէ՝ օտար երկիրներէ ի Պրուսա ներածուող խոզակները մաքսատուրքէ ազատ թողուած էին. Այս որոշում տրուած էր տեղւոյն մետաքսի գործարանաց չվնասելու համար, որովհետև շերամի հունտերու հիւանդութիւն մը երեւան եկած էր. ժամանակ մը յետոյ այս հիւանդութիւնն անհետացած ըլլալով, որոշուած էր որ ծովու ճամբով ի Պրուսա փոխադրուած խոզակներէ մաքսատուրք առնուի բատ առաջնոյն.

Արդ, Բ. Դուռը ծանուցած է մաքսային վերատեսչութեան որ Թուրքիոյ մէկ նահանգէն ուրիշ մը փոխադրուած խոզակներէ մաքսատուրք չառնուի, որովհետեւ վերջերս եղած կայս. Իրատէ մը հրամայած էր մաքսատուրք չառնուլ Թուրքիոյ մէջ մէկ տեղէն միւս փոխադրուած կերպասի պատրաստութեան յատուկ նիւթերէն. Հետեւաբար, ինչպէս յայտնի է, խոզակներն եւս մետաքսեայ կերպասներու պատրաստութեան հիմնական մէկ նիւթը կը կազմեն.

ՀՆՈՒԹԻՒՆՔ

Միջագետաց Նիֆէր անուն տեղն հնութիւններ խուզարկող ամերիկացիք գտած են Քաղդէացւոց կողմէ կառուցեալ Բաալու տաճարը.

Տաճարին որմերուն վրայ հին արձանագրութիւնք նկարուած են, որոնցմէ հաստատուած է թէ այդ տաճար կառուցուած է Քրիստոսէ 3750 տարի առաջ.

ԱՅՍ ԱՌՈՒՐ ՀՐԴԵՀԸ

Այս առաւօտ ժամ 4ին ի Պոլիս ծիպալիի կողմը Գատը Չէչմէսի թաղը հրդեհ ծագելով, փայտաշէն մեծ ապարանք մը այրեցաւ.

—Հալէպի նախորդ կուսակալ Հասան փաշա ճամբայ ելած է մայրաքաղաքս գալու համար, իրեն փոխանորդ կարգելով տեղւոյն զինուորական հրամանատարը. Հալէպի նոր կուսակալ Նուսուհի պէյ ևս մէկ քանի օրէն ճամբայ պիտի ելնէ իւր նոր պաշտօնատեղին երթալու համար.

—Ոստիկանութեան պաշտօնեայք նախընթաց օր Իսմայիլ ու Մարիքօ անուն երկու մարդեր և Իսմէթ անուն կին մը ձերբակալեցին. Ասոնք Խորինէ Քարուի մէջ կին մը սպաննած և դիակը ջրհորի մը մէջ նետած էին.

—Երեք տասն և հինգ չարագործներ հեռաւոր վայրեր աքսորուեցան Սամսոնի, Ինէպօլուի և Պարթընի ճամբով.

—Կայս. հրամանաւ երեք վաշտեր ևս պիտի աւելնան Թնդանօթարանի գործարանաց մէջ աշխատող տղայոց երեք վաշտերուն վրայ, որք միացուելով երկու գունդեր պիտի կազմեն.

—Հառմի օսմ. նոր դեսպան Զիա պէյ՝ Իտալիոյ արքունեաց սուգը վերջանալուն պէս, իր յանձնարարագրերը պիտի մատուցանէ Ումպէրթօ թագաւորին.

—Ռուսական դեսպանուհի տիկին Նէլիտոֆ նախընթաց օր Աթէնք ուղեւորեցաւ ուր պիտի մնայ երկու շաբաթի չափ. Տիկին Նէլիտոֆ կ'երթայ տեսնել իր զաւակը Պ. Իվան Նէլիտոֆ, որ Զէբնուշէր շոգենաւուն մէջ նաւային սպայութեան կը վարժուի և արկածով մը թեթեւապէս վիրաւորուած ըլլալով, ցամաք հաներ է դարմանուելու համար.

—Կայս. հրամանաւ՝ մայրաքաղաքիս զօրաց վաշտերու մէջ գտնուած փոքր որինգները վերցուած են և միայն փող ու թմբուկ պիտի գտնուին.

—Բերայի մէջ ի նորոյ կառուցանելի յունական վարժարանին համար հաւաքած նպաստներու գումարն հազար ոսկւոյ հասած է. Շէնքին կառուցումն ևս նուագուրդի դրուած է.

—Բերայի ոստիկանք նախընթաց գիշեր գողերու ընկերութիւն մը ձերբակալեցին, որ ժամանակէ մը ի վեր Թարլա Պաշիի կողմերը տուներ կը կողոպտէր. Գողերու վրայէն գտնուած են այլ և այլ գործիքներ և այդ տուներու դրանց յարմարող բանալիներ.

—Անցեալ օր Բերայի մէջ կառքի մը ձիերը խրտչելով մինչեւ Տոպալ Տէրէսի սրընթաց արշաւեցին և հոն խանութի մը զարնուելով կեցան. Կառապանն և ուրիշ մարդ մը վիրաւորուեցան.

—Նախընթաց գիշեր Պալատու Քէսմէ Գայա թաղի գիշերապահը վիրաւորեալ մարդ մը գտաւ որ տան մը դրան առջեւ պառկած էր. Այդ մարդ պաշտպանող փոխադրուելով, հարցաքննուեցաւ և պատասխանեց թէ՝ անուն Հիւսէյին է և թէ այդ տան կիները զինքը ներս հրաւիրած և հինգ ոսկին ու ժամացոյցն յափշտակելով, զինքը վիրաւորած ու դուրս ձգած էին.

—Փառըգիւղ Եէլ Տէյիրմէնի թաղը բնակող տասնութամեայ հրեայ երիտասարդ մը նախընթաց գիշեր անձնասպան եղաւ ինքզինքը խեղդելով, փարաղոյրի շուանով մը. Այս երիտասարդ, որ սեղանաւորի մը քով կը ծառայեր, նամակ մը թողած է, ուրկից կերեւի թէ անպատիւ գործ մը կատարած է.

—Դաշիրէէն կը գրեն թէ ամսոյս 10ի չարաթ օրը Մուխթար փաշա Քարս-Էլի-Նիլի մօտ իւր ունեցած ապարանքին մէջ հացկերոյթ մը տուեր է ի պատիւ Սըր Ետուըր Վինսընդի.

—Մայրաքաղաքիս ծանօթ յոյն բժիշկներէն Տր. Քոնսդանդէն Պասխատէս նախընթաց օր մեռաւ ի հասակի 70 ամաց. Հանգուցեալը Բերայի Յունաց Սիլլողոսի հիմնադրաց մին էր և քանիցս վարած էր այդ գրական ակումբի նախագահութիւնը. Տր. Պասխատէս մայրաքաղաքիս հելլէն գաղթականութեան կողմէ չորս անգամ Աթէնք ղրկուած էր պատուիրակի պաշտօնով. Մարմինը փոխադրուած է Սիլլողոսի շէնքին մէջ ուստից պիտի կատարուի յուղարկաւորութիւնը.

—Վեհ. Սուլթանը հրամայած է ամսաթոշակ մը յատկացնել կիրակի օրը Օրթագիւղի առջեւ խղդուող երկու նաւավարներու ընտանեաց. Նոյնպէս դրամական պարգեւ մը շնորհել նոյն նաւակին մէջ գտնուող և խղդուող ոստիկանին հօրը.

—Եզեռնդատ ատեանը հինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեց Պօղոս անուն մարդ մը որ Սիւնպիւլլի խանին սենեկապետ Պօղոսը գանակոծած և այսպէս պատճառ եղած էր անոր մահուան.

—Նախընթաց իրիկուն, կ'ըսէ Սաաուէթ, Եէնի ճամիի կողմերը մէկ քանի չարագործներ եօթը պայուսակ գողցան թղթատարական կառքէն, երբ այս վերջինը Ադրիանուպոլսոյ կառախումբին բերած թղթատարական պայուսակներն առած, նամակատուն կը փոխադրէր. Ոստիկանք իմանալով ձերբակալեցին այդ չարագործները.

ԱԶԴ

Օսմ. Հանր. Պարտուց Վարչութեան Բարձր հասութից Ընդհանուր Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ Իզմիրի եւ Ուրլայի ձկնարանաց, ինչպէս և Իզմիրի շրջանակին մէջ գտնուած Համա, Քըր-Տէնիզ, Չաքալ-Պուրնու, Եաքի-Քէօրիգ և Չիլ-Ազմաք տալեաններուն տուրքերը այնտեղ 1,740,000 դրուշի վարձակալութեան տրուած են չորս տարուան համար, սկսեալ 1306 մարտ 1 էն (1890 մարտ 1/13).

Այս տրոց վերջնական աճուրդը որոշուած է մարտ 14 26ին, և յանձնումը պիտի կատարուի յաջորդ 48 ժամուց մէջ.

Աճուրդին մասնակցիլ ուզող անձինք կը հրաւիրուին յիշեալ թուականէն առաջ դիմել Թոզեալ Հասութից կեդրոնական Վարչութեան.

4 մարտ 1890

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր, երկրորդ և վերջին անգամ ներկայանալի

ԺՈՒԱՆԻԹԱ (JUANITA)

օբէռա-գոմիք 3 արարուածով, երաժշտութիւն Սիւբէի.

Ուրբաթ գիշեր ի նպաստ Նոր Թատրոնի ռէժիսէօրին Պ. Էտ. Սալոյի՝

ԼԱ ՊԷԼ ԷԼԷՆ (LA BELLE HELENE)

Պ. Քլօտիւսի խումբը մարտ 21 4ին պիտի մեկնի ի Թիֆլիզ ուր շարք մը ներկայացումներ տալէ յետոյ, գարնան վերջերը մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ, Թէփէ-Պաշիի թատրոնին մէջ ամառնային ներկայացումներ տալու համար.

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Տիկին այրի Հանրի Ֆլաման հետեւեալ շրջաբերականն ուղղած է Տըմիւվիլ Ֆլաման վաճառատան յաճախորդներուն.

Տիկին,

Պատիւ ունիմ ծանուցանել ձեզ թէ սահմանած իմ ՏԸՄԻՒՎԻԼ-ՖԼԱՄԱՆ վաճառատունն, որուն գործերը կը շարունակեմ փոխանակ հանգուցեալ Պ. Հանրի Ֆլամանի.

Կը յուսամ թէ պիտի հաճիք պատուել զիս այն վստահութեամբ զոր ցոյց կուտայիք իմ ամուսնոյն և զոր ես պիտի ջանամ արդարացնել իմ կարգիս.

Ոչ մէկ բան անտես պիտի առնեմ իմ Վաճառատունս պահելու համար այն մեծ հաչակին մէջ զոր կը վայելէր Իրաւամբ, և ի Բարիզ, ի Լոնտոն, ի Նիս կարեւոր վաճառատանց տնօրէնութեան մէջ ստացած փորձառութեամբս Իրաւունք կ'ունենամ խոստանալու թէ կատարելապէս գոհ պիտի մնաք ձեր ինձ վստահցած յանձնարարութեանց գործադրութենէն.

Հաճեցէք ընդունիլ, Տիկին, յարգալից ողջոյններս.

3—3 ԱՅՐԻ ՀԱՆՐԻ ՖԼԱՄԱՆ

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Հասոյթք ամսէ շրջանին

1890 Փետրուար 14էն մինչեւ 28

	Օրուան	Ամսուան
Պէշիքթաշի գիծ	4,749.12	132,975.25
Աքսէրայի »	4,238.51	118,678.25
Շիշլիի »	4,906 69	137,387.25

Կ. Պոլիս, 3 Մարտ 1890

Ընդհ. Տնօրէն
Ա. ԹՐԻՒԷ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Բարիզ, 3 մարտ

Ներկայացուցչաց ժողով. — Ցոգնախուռն բազմութիւն. Պ. Տրէյֆիւս կը խնդրէ հարցապնդում ուղղել կառավարութեան՝ Պ. Գոնստանի հրաժարման պատճառներուն վրայ. Նախարարապետ Պ. Թիւռար կը պատասխանէ թէ պատրաստ է ժողովոյ որոշման համակերպելու. ժողովն որոշելով անմիջական վիճաբանութիւնը, Պ. Տրէյֆիւս կը պարզէ իր հարցապնդումը.

Նախարարապետն, իր պատասխանին մէջ, կը հերքէ Նախարարութեան և Պ. Գոնստանի միջեւ անհամաձայնութեանց գոյութիւնն, ի մասին նախարարութեան քաղաքական յայտագրին. կը կրկնէ իր նախորդ յայտարարութիւնները. կ'ուզէ միշտ ամէն հանրապետականաց միութիւնը, մէկդի թողուլ գրգռիչ խնդիրները, ձեռնարկել գործի խնդիրներու և նիւթական մէջ ներմուծեալ բարենորոգմանց. (Բուռն ծափահարութիւններ ձախակողմեան.) Պ. Տրէյֆիւս կ'ըսէ թէ սխալ մըն է մասնակցիլ գործաւորական դեսպանախորհրդին. Պ. Թիւռար այս կարծեաց դէմ կը բողոքէ յառաջադրելով նախարարութեան հայրենասիրութիւնը. կ'եզրակացնէ ըսելով թէ նախարարութիւնը պիտի շարունակէ հանրապետական քաղաքականութիւն մը, և կը խնդրէ Երեսփոխանաց ժողովէն որ յայտնապէս իր վճիռը տայ վստահութեան խնդրոյն վրայ.

Պ. Պ. Դասանեագի, Ռիպօյի, Գլէմանսոյի և այլոց առաջարկութիւններէն յետոյ, ժողովը նախարարութեան համամիտ գտնուեցաւ, 240ի դէմ 319 ձայնով մերժելով պարզ օրակարգը, զոր ընդդիմադիրք կ'առաջարկէին. Ապա անցաւ օրակարգի զանազան խնդիրներուն.

—Ամեն կուսակցութեանց թերթեր նախարարութեան դիրքը խախտած կը համարին, հակառակ երեկի քուէարկութեան. Էքօ-տը-Փարի, Պ. Ժիւլ Ֆէրրիի թերթը, Պ. Գոնստանի հրաժարումը սա իրողութեան կը վերագրէ թէ վճռաբեկ ատենի նախագահութիւնն առաջարկուեր է առ Պ. Մազօ պայմանաւ որ Ծերակոյտի անդամութենէն հրաժարի՝ տեղ բանալու համար Պ. Քառնոյի փեսայ Պ. Քիւնիսէի.

Պերլին, 4 մարտ

Ի Տորթմունտ համեմատական ընտրութեանց մէջ ազգային – ազատական ընտրելոյն յաջողութեան պատճառաւ, Ընկերվարականք ի ծայրայեղութիւն դիմեցին. Ոստիկանութիւնն 30 անձեր ձերբակալեց. Նմանօրինակ դէպք յԱւսպուրկ, ուր կաթոլիկք և ազգային–ազատականք յաղթանակութիւններ կազմեր էին ի պատիւ իրենց ընտրելեաց. Այս վերջնոց վրայ դիմեցին կաթոլիկները. Բազմաթիւ ձերբակալութիւնք.

Սոֆիա, 4 մարտ

Պուլկարական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Պ. Վուլքովիչ Իշխանին հետ տեսակցելէ ետքն այսօր Կ. Պոլիս վերադարձած է, իշխանական խնդրոյն համար նոր և մանրամասն հրահանգով.

—Պուլկարական գործակալութիւնը կը հերքէ Պելկրատէն եկած այն լուրը թէ Սերպիա ծանուցագիր մըն է ղրկեր Պուլկարիոյ՝ ժամանակէ մը ի վեր Սոֆիա վերադարձած մակեդոնացի ուսանողներուն նկատմամբ. Նմանապէս կը հերքէ այն լուրը թէ Պելկրատի պուլկարական գործակատար Պ. Մինչէվիչ ետ պիտի կոչուի այս խնդրոյն համար. ընդհակառակն լիովին հաւնուած է այդ գործակատարին ընթացքին, որ օգնած է երեսունի չափ մակեդոնացի ուսանողներու, որք իրենց կամքով Սոֆիա կ'երթային իրենց ուսմունքը լրացնելու համար.

Պելկրատ, 4 մարտ

Սքուփչինային մէջ, արտաքին գործոց նախարարը բացատրեց թէ ի վերուն բանադրեալ սերբ հպատակին արձակման համար պէտք եղած ձեռնարկն ըրած է. Սերպիոյ վարչային բաժանմանց վրայ վիճաբանութեան առթիւ ժողովն իրաւունք տուաւ ներքին գործոց նախարար Պ. Թաուշանովիչի, որ կ'առաջարկէր Շապապ քաղաքը կեդրոն ընել Տրինայի գաւառին.

ԱՐԵՒԵԼ. ՀԵՌԱԳՐ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Բարիզ, 4 մարտ

Նախարարապետ Պ. Թիռար անհանգիստ ըլլալով, անկողնէն չելլեր. մինչեւ ցարդ, իր վիճակը մտահոգութիւն չպատճառեր. կը դուշակուի թէ չպիտի կրնայ ներկայ գտնուիլ Երեսփոխանաց ժողովոյ յառաջիկայ հինգշաբթի ատուր նիստին.

Բարիզ, 5 մարտ

Կառավարութիւնն, ուզելով մի անգամ ընդ միշտ վերջացնել այն բազմաթիւ հարցապնդումներն որովք յարաժամ կ'սպառնան իրեն՝ ի մասին իր արտաքին աշխարհավարութեան, որոշեց ինքն իսկ նախաձեռնարկ ըլլալ և Պերլինի դեսպանախորհրդին մասնակցութեան վրայ Պ. Լոռի հարցապնդումը՝ պաշտօնապէս փոխել մեծ վիճաբանութեան մը Ֆրանսայի արտաքին աշխարհավարութեան վրայ.

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 22 փետրուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	100 7/8
3 » » » (վճռ.կնքն)	109 1/2
3 » Բարիզի » (պանքայի)	22 92 1/2
3 » » » (վճռ.կնքն)	23

Օսմանեան Քօնսոլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Ս).	Սէրի	20 20
Զօրային գոցուելէն վերջը	»	20 1
Բերայի մէջ	»	20 1 1/2
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	20 1/2
Կէս օրին	»	20 1

ԻՍԹԻՏՐԱԶԸ ՏԱԻՒԼԻ

Երէկ երեկոյ	48 25
Այս առաւօտ	48 28
Կէս օր	48 28

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	41
»	B. »	25 16
»	C. »	20 7

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Օսմանեան պանքա	Անգլ.	Լր.	4 24
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ.	»	8 25
Պանք տը Փօնս	»	»	7 15
Սոս. Ժէնէ է վալէօր	»	»	8 35
Թրամուէյ	»	»	477 1/2
Րումէլի երկաթուղի		Ֆր.	72
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ		»	— —
Թամնեթուզթ Լոմպիամբ	Գ. Կ.		116

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ԴՐՀ.	…	100
20 Ֆրանքնոց	»	…	87 25
Անգլիական ոսկի	»	…	110 13
Իմփերիալ	»	…	90 5
Քրիմիյ	»	…	51 12
Րուպլի թղթադրամ	»	…	8 38
» արծաթ	»	…	77
Մեճ. արծաթ. (տալը)	»	…	108 26
Վեցնոց	»	…	108 20
Հինգնոց	»	…	108 20
Մեթալիք	»	…	101
Թաաֆիյէ	»	…	9 10

ԱԶՆ. ՍԱՐԳԻՍ ԷՖ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆԻ
ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

Ի Նպաստ Գատը-գիւղի Աղքատաց 1889 դեկտ. 10|22ի գիշերը տրուած Թատերական Ներկայացման հաշուեցուցակն.

ՄՈՒՏՔ		Ղրշ.
Նուիրատուութիւններէ		2497
Ա. կարգ 18 օթեակներէ		2160
Բ. » 16 »		2592
Գ. » 12 »		856
17 Թիկնաթոռներէ		680
27 Թուաւոր նստարաններէ		540
37 անթիւ »		370
185 մուտքերէ		925
		10620

ԵԼՔ		
Թատերական խմբին	3888	
Թատրոնի վարձք	540	
Զանազան ծախք տպագրութեան, տոմսակաց, յայտարարութեանց, 5 փունջերու և այլ և այլ երթեւեկութեանց համար եղած ծախքի	447 75	4875 75
Գոյացած զուտ հասոյթ		5744 25
		10620

Թատերական ներկայացման վերոգրեալ հաշիւն Աղքատախնամ Ընկերութեան Տնօրէն Ժողովս Պատ. լրագրոյդ միջոցաւ հրատարակութեան տալուն առթիւ իւր անկեղծ շնորհակալութիւնն կը մատուցանէ նախ Պատ. Թաղեցւոց որք ի նպաստ գիւղին աղքատաց հաճեցան իւրեանց ներկայութեամբ պատուել նոյն հանդէսն. սրտագին շնորհակալութիւն կ'ընծայէ կիւլպէնկեան Ազնուաշուք Սարգիս էֆէնտիի որ սոյն հանդիսին իւր նախագահութիւնն նուիրեց սիրով, եւ իւր ընդարձակ աղքատասիրութեամբ յարգինաւորութիւն գործոյն ամէն ճիգ թափեց. նոյնպէս խորին շնորհակալութիւն կը յայտնէ Թատերական ներկայացման Կարգադիր-Մասնախմբին Պատ. անդամոց, և մասնաւորապէս Ս. Մանուկեան Վահրամ էֆ. որք իւրեանց ջանիւք յաջողեցան օգտաշատ գործել ձեռնարկն.

Տնօր. Ժողովս իւր առաջին քայլերուն մէջ ընկերութեան յառաջդիմութեան մասին Գատը-գիւղի ազնիւ ազգայնոց ընծայած քաջալերութիւնն արդեամբ տեսնելով, կը յուսայ թէ շնորհիւ այս համակրութեան տակաւ պիտի կարենայ աւելի եւս բարեկեցիկ գործել գիւղին աղքատաց վիճակն, և այդ վիճակին հիմնական դարման տալու միջոցներուն վրայ խորհիլ.

Ի դիմաց Ազգ. Ընկ. Տնօր. Ժողովոյ
Վ. Ատենադպիր — Ատենապետ
Յ. Ս. ԴԻՄԱՔՍԵԱՆ — Բ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ
16|28 փետր. 1890
Գատը-քէօյ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՍԵԲԱՍՏԻԱ, 23 յունուար

Ընթերցասէր ընկերութիւնն, որ նպատակ ունի գրել կարդալ սորվեցնել արհեստաւոր դասուն, ամենայն փութով ջանադիր է յարատեւել իւր սահմանած պարտականութեան մէջ. Կիրակնօրեայ վարժարանը բաց է ըստ առաջնոյն. դասախօսութիւնք կանոնաւորապէս կը շարունակուին և փափաքողք սերտարանի սրահին մէջ լրագրական և այլ ընթերցմամբ կը պարապին. Ընկերութեան պիտանի տակաւին չններ քանի մը տեսակ լրագիր կամ հանդէս բերել տալ. բաժանորդք հազիւ աղքատ աշակերտաց դպրոցական պիտոյքը կրնան հայթայթել.

Ձմեռ է, զբօսավայրք և ջերմեռանդ Սեբաստացւոց ուխտավայրք հիւր չեն ընդունիր. ուստի անգամ մը եւս հրաւէր կը կարդանք մեր երիտասարդաց, որ փոխանակ իրենց քսակներն ի սրճարանս եւ ի խաղ մսխելու, կիրակիները վարժարան յաճախեն եւ անդ ուսումնական ու բարոյական կարեւոր գիտելեօք պարարելով իրենց միտքն ու սիրտն, ընկերութեան օգտակար անձինք, բարի քաղաքացի պատրաստուին.

Եթէ արդի ձախող պարագայք փոխուին, ընկերութիւնն հրապարակային բարոյախօսութիւն մ'ալ պիտի ընէ իւր արհեստաւոր աշակերտաց.

Սոյն ընկերութեան գործօն անդամք եւ աշխատասէր դասախօսք են եռանդուն երիտասարդք Ցարութիւն էֆ. Բարունակեան եւ Կարապետ էֆ. Գաբրիկեան.

—Քաղաքիս բնակիչներն անչափ նեղող համաճարակ հիւանդութիւնն սկսած է կամաց կամաց բարձուիլ առանց մեծ կորուստ մը պատճառելու. Ծննդեան օրերն կարի անտանելի էր մեր վիճակ, ամէն մարդ հիւանդ էր եւ շնորհաւորական այցելութիւնք գրեթէ չկատարուեցան. Մեր Սրբազան Առաջնորդն իսկ չը կրցաւ ոչ պատարագել եւ ոչ վանքէն քաղաք իջնել. սակայն այժմ ապաքինեալ է. Նորին Գերապատուութեան երեք քառորդ դարու կեանքը խորշոմ չէ ձգած իւր ճակատին եւ դեռ երիտասարդական սեւ մազերով երեսնամեայ կորիճ մը առուգութիւնն ի յայտ կը բերէ իւր անձին վրայ.

Չափազանց ձիւն եկաւ եւ անցեալ շաբթու սաստիկ փոթորիկ մը ընելով օր մը ամբողջ չթողուց որ մարդիկ տներէն դուրս ելնեն. Ճամբաներն ալ գոցուած էին եւ ցարդ երթեւեկութիւնը չէ դիւրացած. Թօնուսի (գաւառակ Սվասի) կողմը փողացաւ եւ կարմրախտի նման համաճարակներ երեւան գալով օրական 15-20 մարդ կը մեռնին եղեր. կառավարութիւնն հարկ եղածը գործելու վրայ է.

ԵՒԴՈԿԻԱ, 17 յունուար

Այժմ մեր ազգային տեղական խնդրոց ամենէն ուշագրաւն է բնականաբար Գեր. Մխիթարեան Սրբազանի հրաժարումն յԱռաջ. պաշտօնէն՝ զոր փոխացուցիչ եղանակաւ կը վարէր գրեթէ 11—12 տարիէ ի վեր.

Նորին Սրբազնութիւն չյօժարեցաւ վերջապէս՝ Ս. Ծննդեան Տօնի օրերն յԱզգ. Առաջնորդարան անցնիլ և իբրեւ ներկայացուցիչ Ազգ. իշխանութեան՝ շնորհաւորական այցելութիւններն ընդունիլ, այլ գիշերային հանդիսաւոր Պատարագէն անմիջապէս յետոյ վերստին քաշուեցաւ Ս. Սարգսի Վանքին մենաստանը.

Առաջարկութեամբ Նորին Սրբազնութեան՝ որ իւր հրաժարագրէն ի վեր թէ՛ Ազգ. Պատրիարքարանի և թէ տեղական կառավարութեան հետ պաշտօնական հաղորդակցութիւնը դադրեցուցած է բոլորովին, և հաւանութեամբ Գաւառային Երես. ժողովոյ՝ իբրեւ Առաջ. Փոխանորդ պաշտօնական գործոց հոգատարութիւնն ստանձնած է դարձեալ Արժ. Տ. Յովհաննէս քահանայ Դագաճեան.

Թէպէտ Տ. Խորէն Սրբազան իւր հրաժարականը յետս կոչելու երեւոյթ չունի բնաւ, սակայն պաշտօնական մարմինք կը յուսան տակաւին գէթ 2-3 ամսեայ հանգստէ մը յետոյ, այն է Ս. Ցարութեան Տօնին, կամ մայիսի Սահմանադրական տարեգլխոյն, յօժարեցնել զնորին Սրբազնութիւն՝ վերադառնալու համար յԱռաջ. Աթոռն.

—Կտաւեղէններու՝ Հայր-Աբրահամու վճիտ ջրոյն մէջ լուացման մասին վերջերս մասնաւորաց ազդեցութեան շնորհիւ դրուած արգելքին պատճառաւ, ներկարարաց և տպածոյի արհեստաւորաց գործադուլը կը շարունակէ տակաւին՝ ի դժբաղդութիւն հարիւրաւոր ընտանեաց, մինչդեռ ապրանքներն կը փտտուին հրապարակին վրայ.

Այս արգելք դրուած է առարկելով թէ կտաւներու պարունակած ներկերու բաղադրութիւնք կ'աւրեն Հայր-Աբրահամու ջրոյն մաքրութիւնը, մինչդեռ քանի մը հարիւր տարիներու տեւական փորձերը կը ցրեն այս կասկածը.

Այս խնդիր՝ բանթող արհեստաւորաց կողմէ Կ. Պոլսոյ Առողջապահական Վարչութեան մանրամասն տեղեկագրուած լինելով, կը յուսացուի որ Պատ. Վարչութիւնն՝ յետ հարկապահանջ փորձին՝ իւր անվիճելի հեղինակութեամբ պիտի հաճի հաստատել անվնաս հանգամանքն նոյն լուացմանց՝ թէ՛ ի սփոփանս երկար ատենէ ի վեր անգործութեան մատնեալ նոյն արհեստաւորաց և թէ ի շահ նոյն իսկ կայսերական գանձուն.

—Գիշերային գողութիւնք զանազան ճարտարահնար միջոցներով կը յաճախեն վերջերս մանաւանդ Թուրքական թաղերու մէջ, յորս գիշերային պահակներու հսկողութիւն հաստատուած չէր ըստ արժանւոյն.

Անցեալ գիշեր ունեւոր Թուրքի մը տան մարդիկ և կանայք (թուով երեք) որոշ որոշ կը մեկնին տունէն գիշերային այցելութեանց նպատակաւ. քիչ մը յետոյ՝ տան կանանց ձեւով սաւաններու փաթթուած երեք «կեղծաւորեալ կանայք» որք գարտնամուտ երեք ճարտար չարագործներ էին, կուգան նոյն տան դուռը բանալ կը սկսին. երբ քիչ մը յետոյ թաղին պահապանն՝ որ ի սկզբան կանանց երթալը նշմարած էր, հօն կը հանդիպի և այս անմիջական վերադարձի մասին հարցում կ'ընէ, անոնցմէ մին կանացի կեղծեալ ձայնով մը կը հասկցնէ թէ տունը բան մոռցած են զոր առնլով նորէն պիտի վերադառնան. սոյր վրայ պահապանն անկասկած կը հեռանայ. ծպտեալ չարագործք լաւ մը կը սոթտեն տունը և ճարպիկութիւն կ'ունենան տանուտերց վերադարձէն առաջ՝ թռիչ տալ իրենց կապուած պաշարներուն.

Այս կարգի յանդուգն չարագործութեանց դէպքեր անմիջապէս գրուելով կառավարութեան ուշադրութիւնն, զգուշութեան խիստ միջոցներ ձեռք առնուեցան. Ի միջի այլոց՝ արգիլուեցաւ խստիւ՝ գիշերային շրջագայութիւնը, պարկեշտ անձանց համար՝ գիշերուան ժամ 6էն և անծանօթներու համար՝ ժամ 3էն յետոյ. այս՝ և նման զգուշական կարգադրութեանց անձամբ հսկելու համար, Լիվա փաշան՝ և այլ ատրճանաւոր զինուորականք՝ գիշերն ի բուն փոփոխակի կը շրջագային փողոցներու մէջ և կը հսկեն անքթիթ հասարակաց անդորրութեան.

—Քաղաքիս արեւմտեան կողմն հազիւ քառորդ ժամու հեռաւորութեամբ, կառուցեալ շինութեանց առթիւ երեւան ելան գետնին տակ թաղուած հնադարեան ամրակուռ շէնքեր. սոյր մօտերքն քանի մը տարի առաջ գտնուած էին նաեւ մարմարեայ սիւնք և այլ ուշագրաւ առարկայք. կը կարծուի թէ այս տեղ եկեղեցավայր եղած է ժամանակին. կարծիք կայ նաեւ թէ դարեր առաջ՝ անդ եղած լինի զօրանոց, ուր կեցող պահակներ իբրեւ յառաջապահ պաշտօն ունէին կասեցնել մերձակայ Ազապեան նեղցէն քաղաքիս վրայ եղած անակնկալ յարձակումները.

—Աշնան ցամաքութիւնն ձմրան մէջ ապաճարակ թողուցած էր արդէն դուարները. այս ձախողութեան հետ միանալով ուրիշ աննպաստ պարագաներ, վերջերս մեծ կոտորած պատճառեցին ոչխարաց.

Գ. Կ. Ո.

ՓԱՐՏԻԶԱԿ, 13 փետր.

Մէկ ամիսէ ի վեր կազմակերպեալ է գիւղիս Թաղ. Խորհուրդն, որ լաւագոյն տարրերէ կազմուած լինելով սկսած է գործել ամենայն արդիւնաւորութեամբ. Նորընտիր ժողովն իւր դիւանը կազմած է Ատենապետ ընտրելով Նշան էֆէնտի Սինանեան, Ատենադպիր՝ Յովհաննէս էֆէնտի Խաչերեան. Թաղական Խորհրդոյ առաջին գործն եղաւ Հոգաբարձութեան ընտրութիւնն, և ինն բանիբուն անձերէ նոր ժողով մը կազմեց դպրոցական գործոց լաւ մատակարարութեան համար. Հոգաբարձութեան Պատ. անդամք ամենայն եռանդեամբ գործի սկսած են, ջանալով մանաւանդ կանոնաւորապէս վճարել դասատուաց թոշակներն.

—Անցեալ հինգշաբթի օր մեծ շքով տեղի ունեցաւ ըստ սովորութեան դպրոցական հանդէսն. երկսեռ խուռն բազմութիւն մը ներկայ էր յեկեղեցւոջ ուր տեղի կ'ունենար հանդէսն. Հանդէսը փակուեցաւ Գեր. Դուրեանի ընտիր մէկ վերջաբանովը որ խորին տպաւորութիւն թողուց բոլոր հանդիսականաց վրայ.

—Պատ. Հոգաբարձութիւնն իւր դիւանը կազմած է Ատենապետ ընտրելով Մ. Ցարութիւն էֆ. Քիւթնէրեան, Ատենադպիր՝ Աղասի էֆէնտի Ազարեան, Համարակալ՝ Միհրան էֆէնտի Տ. Անդրէասեան. Գանձապետութիւնը Դիւանին յանձնուած է.

Ն. Ա.

ՆԱՄԱԿ ԱՐՄԱՇԷ

Այլ եւս հասած են բարեկենդանի օրերն, որք Հայոց ազգին համար առաւել նշանակութիւն ունին ոչ թէ յանուն ուրախութեան ու ցնծութեան և պչրալից կարմիր բաժակներու, որք կը պարպուին ի ձայն կաթողին և սիրաղեղ բարեմաղթութեանց, այլ եւ յանուն քրիստոնէական պատուական և անզուգական նախնեաց, որք առ սէր եկեղեցւոյ և ազգի անձանձրոյթ տքնեցան և նահատակեցան. Այս օրերուս մէջ ո՞վ չ'գիտեր թէ մեծահանդէս կը տօնուին ի ձայն քաղցրալուր շարականաց և երգոց՝ նախ Հայրապետն Հայոց մեծաց Սահակ Պարթեւ այն է հայ դեղջուկներու պաշտելին ու խնկելին ..., յետոյ և հետզհետէ Ս. Ղեւոնդեանք և Ս. Վարդանանք, որք արհաւրալից դարու մը մէջ փայլեցան ու փողփողեցան իբրեւ դեղանշոյլ աստղեր, և մինչեւ ցայժմ իրաւամբ արժանացան յաւիտենական երախտագիտութեան.

Աստ եւս կատարեցան այդ տօնք, մանաւանդ Վարդանանց տօնն, որ միանգամայն Դպրեվանուցս համար մասնաւոր նշանակութիւն ունի, զի իւր անզուգական բարերարին այն է Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր անուան տօնախմբութեան յիշատակն եւս խառնուած է այդ տօնին մէջ. Եկեղեցին լուսազարդ կը պայծառանայ և խորանն ամէնօրհնեալ Տիրամօրն ի լոյս կը շողայ. Ժամարարն ու պատարագւորն էր Վահան վարդապետ Պարտիզակցի, ի ժամու հոգեհանգստեան, որ կատարեցաւ ի ձեռն սրբոյ ուխտիս գահակալ Գեր. Տ. Մաղաքիա Սրբազանի. ի մասնաւորի և յիշատակեցան յաջողմա հոգիք համօրէն բարերարաց սրբոյ վանուցս հանգուցելոց ի Տէր, և յետ ժամերգութեան ի սեղանի բաժակներ առաջարկուեցան ի կենդանութիւն կենդանի բարերարաց ազգիս և ուխտիս.

Ցերեկոյի Վեհարանի սրահին մէջ աշակերտք՝ որոց թիւն այժմ ճիշդ տասնեվեց է, համախումբ ի ձայն շարականաց և երգոց հաստատեցին վայելուչ հանդէս նախագահ ունենալով դպրեվանուցս Գեր. տեսուչ Սրբազանն ու հանդիսակից միաբանական ուխտն ամբողջովին. Ճառեր արտասանեցան, որոց մէջ ժառանգաւոր սանք կը փայլեցնէին այժմէն իրենց զգացմանց զարգացումներն, որք անշուշտ արդիւնք էին իրենց ընդունած արթուն և նախահոգ դաստիարակութեանն ու կրթութեան. կ'արժէ աստանօր յիշատակել բանախօս սանուց անուններն և ճառերուն համառօտ իմաստն.

Աստուածատուր Համբաճեան, Թէքիրտաղցի, խօսեցաւ Վարդանանց վրայ և թէ ի'նչպէս Հայ-քրիստոնէութիւնն յաղթական հանդիսացաւ ընդդէմ արեւապաշտից. Յովհաննէս Նիկողոսեան Կ. Պոլսեցի յիշատակեց կրօնից կարեւորութիւնն, իսկ Նշան Համամճեան Ադաչխիցի Ղեւոնդեանց նահատակութիւնը. Արտաշէս Սերովբեան Աօլնապէկցի արտասանեց մի ոտանաւոր յանուն ազգասիրութեան և իւր շարեաց. Նշան Տէրտէրեան Ադրամիւցի Սրբոց Թարգմանչաց, և Ներսէս Գալէմքեարեան Կ. Պոլսեցի գիւտ գրոց վրայօք ճառեցին, իսկ Ցարութիւն Կիւլէսէրեան Ակնթապցի խօսեցաւ թէ հանդէսներու մէջ ի՞նչ փընտռել պէտք է. Ներսէս Փափազեան Վանեցի Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր անուան տօնախմբութեան յիշատակութիւնն ընելով, երախտագիտութեան կարեւորութիւնը շեշտեց. Որովհետեւ այժմ վանքս ունի և քահանայացուներ որք հասակաւոր լինելով թէեւ ժառանգաւորաց մէջ չեն, այլ սակայն ուսմանց և ժամերգութեանց մէջ դասակից են, ուստի ի դոցանէ Կոստանդ Սարգսեան Պուքրէշցի խօսեցաւ ըստ պարագայի աւուրն. Ապա ի ձայն «Այսօր Ցնծան» շարականի Սուրբ Աստուածածնի, ժառանգաւորք և հանդիսականք լսեցին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կոնդակն օրհնութեան զոր յատկապէս յղած էր նա իւր սանուց ի քաջալերութիւն, որոյ պատճէնն աւասիկ.

ԽՈՐԷՆ ՇՆՈՐՀԻՒ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ՇՆՈՐՀԻՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՎԵՐԱՏԵՍՈՒՉ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎԻՃԱԿԱՑ յորմէ ժամանեալ հասցէ գիր ողջունի եւ օրհնութեան առ ամենայն աշակերտս Դպրեվանից Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ Զարխափան Ս. Աստուածածնի՝ յԱրմաշ, կալ եւ մնալ միշտ պաշտպանեալ ընդ ամենախնամ աջով Բարձրելոյն սրբասէր եւ առաքինի վարուք. ամէն.

Ընկալայ զնամականին ձեր յուղարկեալ առ մեզ ի պատճառս նոր տարւոյ ի ձեռն պատուական վերակացուին վարժարանիդ Դպրեվանուց Զարխափան Ս. Աստուածածնի՝ Գեր. Տ. Մաղաքիա սրբազան Արքեպիսկոպոսի սիրելի եղբօր եւ հարազատի իմոյ ի Քրիստոս Մի առ մի ընթերցայ բազմաւ մտադրութեամբ զոգ իմն որոնելով յիւրաքանչիւր թղթոյ ձեր ըզ շնորհս եւ զառաջադրութիւն Ամենասուրբ Հոգւոյն ի ձեզ բնակելոյ.

Շնորհ ունիմ, որդեա՛կք իմ սիրեցեալք, ամենեցուն ձեզ յաղագս աղօթից, որով պատմէիք առ Աստուած յաջողել մեզ յառաջիկայ տարւոջ եւ ի բազում հանդերձեալսն ի գործ վերակացութեան Ազգին եւ Եկեղեցւոյ, այլ զոր ի մեծամասնս անձին իբրու յերախտագիտութիւն բարեաց մեր և խնամակալաց ժողովոյն գրէիք՝ աւելի և չափազանց համարիմ, զի ո՛չ ես և ո՛չ որ ընդ իս բարերար խնամածուք վարժարանիդ՝ գովութեան ակն ունիմք, այլ միայն զօգուտ Ազգին և զփառս Հայաստանեայց առաքելական Եկեղեցւոյ կամեցեալ անտեսել ի դաստիարակութեանդ ձերում՝ ցանկանալով ցանկամբ վաղվաղել գալ ժամանակաց, յորս երանելի լինելոց եմք տեսանել զըզգամութիւն գիտուն, օրինաւէր և բարեպաշտ հոգեւորականաց յԱզգի մերում.

Գիտէք, որդեակք, եթէ որ առ եզերբ ծովակի Պաղեստինեցւոց աշխարհին, ի Սամարիա և ի Հրէաստան ընդ Յիսուսի շրջեցան, ո'չ որ որպէս բաւական էր՝ պատրաստեցան յընդունելութիւն Հոգւոյն Սրբոյ և աւետեաց Հօրն Երկնաւորի, և քառասնօրեայ անդամ կենակցութիւն Ցարուցեալն Աստուծոյ ոչ բաւեաց լնուլ զաշակերտսն գերազանց քաջութեամբ, լիապատար գիտութեամբ և աննահանջելի նախանձու երկնաւոր արքայութեան, այլ հարկ եղեւ բառ պատուիրանի Փրկչին աշակերտաց ամենեցուն ժողովիլ յերուսաղէմ և առանձնանալ ի Վերնատան. հանապազորդել յաղօթս և սպասել միոյ գալստեան յերկնից Զօրութեան.

Արդ, աչաւասիկ, քաղաքն ձեր՝ վանքդ նուիրեալ փառաց Զարխափան Ս. Աստուածածնի և աչա վերնատուն առանձնութեան ձերոյ՝ վարժարանդ սահմանեալ ի պատրաստութիւն հոգեւորական պաշտօնէից. Հանապազորդեցէք ուրեմն յաղօթս և ի հսկմունս, ուսարուք զգիրս սուրբս, խորամուխ յածեցարո՛ւք ի գաղտնիս գրուածոց երանելի Հայրապետաց, զարմացարո՛ւք ընդ ներշնչեալ հոգիս Թարգմանչաց սրբոց Կոստարանաց և մատենագիր վարդապետաց Ազգին, և աչա Հոգին Ցաւիտենական, որ զհոգիս մարդկան սրբէ յանօթ ընտրութեան, որ զառաքեալսն քաջալերեաց, զմարգարէսն ցուցոյց, զնահատակսն համարձակեաց և զվարդապետսն ուսոյց՝ յցուցէ և զձեզ առաքելական և մարգարէական շնորհօք, մասն բարի յաստուածային զօրութենէ զիջցէ ի բանս ձեր և ի խորհուրդս, արութիւն և համարձակութիւն ներգործեսցէ ի վարս ձեր, յարդարեսցէ զսիրտս ձեր չանկանիլ երբեք ի փորձութիւն.

Եւ ես ինքն հանդերձ ամենայն ուխտիւ Եկեղեցւոյ կարդալով ի վերայ ձեր զանուն Աստուծոյ յօգնականութիւն՝ օրհնեմ զձեզ և աղօթեմ պահել զամենեսեան ի չարէ.

Ողջ լերուք
Փ. Կ. ԽՈՐԷՆ

Տուեալ ի Պատրիարքարանի Հայոց ի Կ. Պօլիս ի 20 յունվարի 1890 ամի Շնորհաց և ի Թուականիս մերում ՌՅԼԸ
Թիւ կոնդակի 73

Ցետ ընթերցման կոնդակի Գեր. տեսուչ սրբազանն պերճախօս չեշտեալով հաստատեց թէ ո՛րքան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն ունի կաթողին սէր և սրտագին գորով առ այս հաստատութիւն Դպրեվանուց, մինչ զի յաճախ այսպիսի օրհնութեան կոնդակներով կը քաջալերէ, ուստի բազկատարած մաղթելու եմք միշտ առ Աստուած առաջի շնորհափայլ պատկերի ամէնօրհնեալ Տիրամօրն, որ շնորհէ Նորին բարձր Սրբազնութեան երկար և անդորր կեանք ի մխիթարութիւն Ազգիս և ի փառս Հայաստանեայց եկեղեցւոյ և հաստատ պահէ ընդ երկար ամս իւր պատրիարքական գահուն վրայ.

Աւելորդ է ըսել թէ այս տարի միաբանական ուխտս և սանք դպրեվանուց լիովին փայլեցին բուն Բարեկենդանը. Ի սեղանի բաժակներ պարպուեցան ի կենդանութիւն Վեհ. Տ. Տ. Մակար Կաթողիկոսի Ամենայն Հայոց, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և պատուարժան Խնամակալութեան, բարերարաց ազգիս և սրբոյ ուխտիս և հուսկ ուրեմն, ի կենդանութիւն Գեր. Տ. Մաղաքիա Սրբազանի, որ այժմ արժանապէս աստ կը տնօրինէ և կը կարգադրէ զարժանն և զպիտանին անձանձրոյթ և անվհատ.

Դպրեվանուցս սանք այսօր շնորհաւոր պահքի առթիւ ի համբոյր մատչելով իրենց Գեր. տեսչի սուրբ աջոյն, յանձնեցին մի ուղերձ, ուղղեալ առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն իբր ի պատասխան երախտագիտութեան կոնդակին օրհնութեան.

Վահան վարդապետ աստ կ'առաւէ և բարեկենդանի օրն իւր մէկ անմխիթ առակաւն, զոր ի սեղանի ընթերցաւ, արժանացաւ ջերմագին ծափահարութեանց.

Շնորհաւոր պահք կը մաղթեմ քեզ, ո՛ Հայոց Ազգ.

ՆԱՀԱՊԵՏ

1890 փետր. 12,

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ յունուար ամսոյ նուիրատուաց անուանքը.

Բարեգութ Տեարք եւ Ազնուասիրտ Տիկնայք.

Վսեմ. Զէնոր պէյ Մէրամէթճեան իւր Ազնուափայլ դստեր՝ Օրիորդ Պարգեւի ամուսնութեան առթիւ, զոր ստացանք ի ձեռն Արեւելք օրագրի Պատուարժան վարչութեան ղրշ. 2160, Ի Բերա Եէնի Շէհիր ճատտէ, Տէլլի Երամի սրճարանի մէջ հաստատեալ դանձանակի հասոյթ ձեռամբ Սարը Թօփալի $432\frac{1}{2}$, Թադէոս Մէնկիլեան՝ ձեռամբ Պապիկ էֆէնտի Գույջեանի 432, Ցակոբ Գույումճեան Կեսարացի 324, Տիգրան Թապլեան 324, Բարսեղ Սթամպօլլուեան 324, Զուքուր Չէշմէ Խանի մէջ դանձանակի հասոյթ $289\frac{1}{2}$. Կէյվէյու Միջագիւղէն պնակի հասոյթ 200, Ցարութիւն Սամանճեան իւր հանգուցեալ մօր հոգւոյն համար 100, Պ. Ս. և Ն. Ընկ. ոսկերիչ 95, Ռուբէն Փափազեան 60, Մկրտիչ Թօքաթլեան 54, Յովհաննէս Ներսէս Ալլահվէրտեան 54, Լէօն Աստուածատուր 40, Տիգրան Ցարութիւնեան սրճարանէն հացագին 40, Գրիգոր Զաքարեան 20, Բարեսէր Ոմն 20, Ստեփան Ց. Էպլեան 20, Գրիգոր Կէտիւկեան 20, Մաքսի Քէչէսար Օղան 20 Թաշճը Պաշի Չէշմէսի 20, Մաքսուտ Ամրակուլ 20, Սիվրիհիսարցի Մ. Յովհաննէս Տօնէլեան 20, Սիվրիհիսարցի Մ. Յովհաննէս Խօսունեան 20, Ազարիկ Կարապետեան 16, Արմաշցի Մկրտիչ Խաչատուրեան 10.— Գումար 5115 ղրշ.

Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան Պատրիարք Հայր 36 հօխայ շաքարեղէնք, Տիգրանակերտի վաճառականներէն Կ. սարաֆի Ցակոբ Գույումճեան նաեւ 620 հօխայ արմաւ, Կէյվէյու Միջագիւղի ազգայիններէն հաւաքեալ՝ նախաձեռնութեամբ տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ $164\frac{1}{2}$ հօխա ձաւար, $3\frac{1}{2}$ հօխա ոսպ 1 հացի դանակ, Բարեպաշտ Ոմն 1000 հատ նարինջ, Բարսեղ Սթամպօլլուեան 2 ոչխար, Տիկին Եղիսաբէթ Հ. Կիւմիւշեան 2 ոչխար, Զուքուր Չէշմէ Խանի մէջ բնակեալ գործաւորք 2 ոչխար, Պետրոս Պէշլէրեան 1 ոչխար, Ցովակիմ Սթամպօլլուեան 78 հօխայ բրինձ, Քէմալցի Սրճագործ արհեստաւորք 121 հօխայ սուրճ (կուտ), Սամուէլ Ղ. Պարտիզպանեան՝ 1020 հատ սիկարի թուղթ, Թօթլը գոյուի փառ թապլաքեարք՝ 79 հաց, 1 սագ, Տիկին Էօժէնի Ս. Աչճեան 1 սնտուկ սփարմաչէթ 11 քիլօնոց, Որբանոցիս ուսանողներէ ոմանք (Ս. Ցակոբ Եկեղեցւոյ համար) 1 հատ բուրվառ պաթֆօն, 1 հօխայ ձէթ, 40 հատ սփարմաչէթ մոմ, Միհրան Ճէրահեան 10 օրինակ «Մաթթանք առ Օգոստափառ Սուլթանն» Շապին Գարահիսարցի Տիկին Մարիամ 1 զոյգ արայր աշտանակ, Տիկին Հ. Ն. Մ. $1\frac{1}{4}$ հօխայ թիֆթիկ, Նշան Կ. Պէրպէրեան 1 օրինակ «Մազիկ մանկանց», Տիկին Շողակաթ Ց. Տէր Սարգսեան 25 օրինակ «Հեղինէ կամ ծաղկանց կողով», Ցարութիւն Պէյազեան 1 օրինակ «Ընթացք քաղաքական աշխարհագրութեան».

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Ազգային Հիւանդանոցի
Ատենադպիր — Ատենապետ
Տ. ԿԻՒՄԻՒՇԿԷՐՏԵԱՆ — ՄԻՔ. ՑԱԿՈԲԵԱՆ

ԱԶԴ

Վկայեալ դեղագործ մը կը խնդրուի, Կ. Պոլսոյ մօտակայ գաւառի մը համար. Դիմել Պահճէ-Գաբու, Թաշխան, Թիւ 4, Ն. Գալֆայեան և Լ. Աղայեան Տեարց դեղագործական վաճառատունը. 313 2—2

ԱԶԴ

Ի Գուզկունճուք Շիրքէթի քաղինոյին մէջ գտնուած քարով պիլարտօ մը ի վաճառ հանուած է չորս գնտակներով, 22 սթէքաներով եւ այլ գործիքներով. Դիմել Ղալաթիա Նարատունկեան խան Թիւ 14, Մէսէթեան Գրիգոր աղայի. 293 11—12

ՏՈՔԹՈՐ ՏԱՏՈՒՐ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱԿԱՆՋԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԲԵՐԱՆԻ ԵՒ ՔԹԻ
Հիւանդութեանց

Վ. ԿԱՑԵԱԼ, Փարիզի, Լոնտոնի և Վիեննայի նշանաւոր մասնագէտ դասատուներէ. ՓՈՐՁ ՄԸ ՈՒՆԻ Եւրոպայի երեւելի հիւանդանոցներու մէջ ունեցած աշխատասիրութեամբ.

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Բերա — Կէս օրէն մինչեւ ժամ 9ը, Պաշ Մարքէի մօտ Կալաթի փողոց Թիւ 9, իւր բնակարանը.

Պոլիս — Ժամ $9\frac{1}{2}$ էն Պահչէ Գափու, Այիսեան Դեղարանն.

Երկուշաբթի, Բերա և Հինգշաբթի Պոլիս ազատաց ձրի. 48

ՏՕՔԹ. Ա. ՔՕՍԱՆՍ ՏԸ ՐԱՅԹԵՐ

Բժիշկ, վիրաբոյժ և մանկաբարձ, վկայեալ Ամստերտամի համալսարանէն, հաստատուած է ի Բերա, Եէնի-Չարշի փողոց, Թիւ 80. Հիւանդները կ'ընդունի միջօրէի ժամ 1 էն 2, ըստ Եւրոպացւոց. երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ հիւանդները. 54

ԱԶԴ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Կը ծանուցուի Օսմ. Հանրային Պարտուց Միացեալ արժէթղթոց տէրերուն թէ, Օսմ. Հանր. Պարտուց փետրուար 28 թուակիր ազդին համաձայն, կէս առ հարիւր ($\frac{1}{2}$ %) տոկոս մը պիտի վճարուի իրենց արժէթղթոց անուանական արժէքին վրայ.

Առ այս պարտին 1890 մարտ 1|13էն սկսեալ իրենց Միացեալ արժէթղթոց թիւ 13 կտրոնները Գորտըբոնևրուն հետ ներկայացնել Օսմ. Կայս. պանքային Պոլսոյ գրասենեկաց, Թարաքճըլար փողոց, ամէն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օր, առաւօտեան ժամ 10էն մինչեւ 2.

Ի փոխարէն վերոյիշեալ կտրոններուն, պատուիրագիր մը պիտի տրուի իրենց, որով տասն օր յետոյ պիտի ստանան իրենց ինկած տոկոսները.

Կ. Պոլիս, 28 փետր. 1890 2—5

ԱԶԴ ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ

Օսմ. Հանր. Պարտուց Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ յառաջիկայ մարտ 1/13էն սկսեալ կէս առ հարիւր ($\frac{1}{2}$ %) տոկոս մը պիտի վճարուի Օսմ. Հանր. Պարտուց Միացեալ արժէթղթոց թիւ 13 կտրոններուն վրայ.

Կ. Պոլիս, 28 փետր. 1890 2—5

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Երզագ անպարը իչուն ալընաճագ թավուգ, բիլիճ վէ հինտի վէ օրտէկին դարարը դամիսի իչպու չուպաթըն րումինին երիմի պիրինճի չարշէնպիհ կիւնի վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ ալթըտան նիհայէթ սէքիզէ գատար Խազինէի Խասսայի Շահանէտէ պուլունմալարը իլան օլունուր.

17 չուպաթ 305
244 3—3

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Երզագ անպարը իչուն ալընաճագ բուղտէյը դէյլթին միւնագասաըսնա պազլանաճաղընտան թալիպ օլանլարըն բագար վէ չարշէնպիհ կիւնլէրի Խազինէի Խասսայի Շահանէտէ պուլունմալարը իլան օլունուր.

14 չուպաթ 305
243 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նգօտրատա պուլունաճագ ասաքիրի շահանէ իչուն լիւզ եիւզ ալթը սէնէլի մարթը իսթիհսալընտան իթիպարէն պիր սէնէլի քեամիլէ զարփընտա միւդթը օլուպ մաշալինճէ մէվգի միւնագասայա վազ օլունան էրզագը միւթէնէվվիանըն պուրաճա իթաըինա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

19 չուպաթ 1890 329
Նօ. 27 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ թաննէյէ խարճըի իչուն պիր սէնէ զարփընտա լիւզումի օլ տուգճա ալընմագ իւզրէ միւպայեա օլունաճագ օլան մատէն եաղը վէ խաճ վէ գալըն գընտալ վէ սիճիմ վէ դամբրանը խալած վէ տօն եաղը վէ խանթէրօրինէ զիֆթ գամրան քիւֆիւրթ վէ չիրէ վէ եումուշագ բէզ տէօքմէսի ֆիթիլը մալլիւմէլէրի իլէ թալիփի էօնտէսինտէ օլուպ չուպաթըն րումինին երիմի տէօրտիւնճի կիւնի դարարը դամիսի վիրիլէճէկինտէն իթաըինա թալիփ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

19 չուպաթ 1890 330
Նօ. 28 2—3

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

50 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

Օ Գրուասոն, 94, Եկ. Քութք Գալաթըրայ, Վոյվոտայի դիմաց

Զմրան համար արանց եւ տղայոց վերարկուներու և զգեստներու աճապին մթերք, 50 % տարբերութեամբ ուրիշ խանութներէն.

	Ղրշ.
Զմրան գծաւոր բանդալօն ընտիր ձև և կարուածք	45
Պատրաստ Բոպ տը չանպր, արտասովոր գին	90
Պաշտօնական զգեստ, ռըտէնկոթ, բանդալօն և ժիլէ՝ Սըտանի կերպասէ	240
Բուն Թիֆթիկէ բալթօ, ամբողջ բուրդ, մինչեւ հիմա չտեսնուած գին	210
Գաղոր բալթօ մէջը սադէն կամ Ֆլանել. Սըտանի կերպաս, չլսուած գին	170
Ֆրիզ բալթօ ամբողջ բուրդ, ռքանչելի ձեւ	160
Բոլըրին բալթօ գեղեցիկ շղթիլէդէ, ամբողջ բուրդ, ոչինչ գին	120
Եւպէօֆի կերպասէ բանդալօն ամբողջ բուրդ	60
Ռուպէ կերպասէ բանդալօն շատ վայելչաձեւ	70
Զմրան բալթօ, մէջը Ֆլանել, ամբողջ բուրդ	115

Աճապին մթերք տիկնանց և օրիորդաց վերարկուներու և մեկնոցներու.—Օ Գրուասոն վաճառատունը նոր միջոցներ ձեռք առած է, որով կարող է գաւառներն ալ զրկել խնդրուած ապրանքները. (1)

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լօնտըն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետեարք Անգղիոյ ամենահարուստ և համրածանօթ դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 6

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս

Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերև։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889	»	5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » »	»	12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆրանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆրանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆրանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ–Գաբու, Եօւկիատիս խան. 11

ԾԱՆՕԹ.—Տեառք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամեն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

211 Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունիմ ծանուցանել իմ բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իմ խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամեն տեսակ գեղեցիկ կօշիկներ ֆրանսական նիւթերով և Պրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կօշիկները հետեւեալ վերջին գներով կը վաճառուին.

Պոթին կոլոշ	ղրշ	95	Պալատական կոլոշ	ղրշ	45
Պոթին	»	67	Կանանց մուճակ	»	40
Մոյկ	»	150	Կանանց սկարբին	»	45
Սկարբին	»	52			

Ինչպէս յաճախ կը տեսնուի զանազան ծանուցմանց մէջ, մեր արհեստակիցք ամենք, սովոր են, երբ ապրանք մը աժան կը ծախուի, ըսել յաճախորդաց թէ, չինուածքին մէջ թերութիւն կայ. մեր Արգոյ յաճախորդք, կրնան վկայել թէ մենք աժան և թէ լաւ պատրաստուած գաղղիական կօշիկներ կը վաճառենք, և կրնանք վաճառել. վասն զի մենք նախնական նիւթն, ուղղակի Գաղղիայէն բերել կուտանք, և ո՛չ թէ Մերճանէն կը գնենք այլոց նման. մենք ապրանքը գնած ատեն կը չահինք և ոչ թէ վաճառած, հետեւաբար հասարակութիւնն զգուշացնելու համար այլ ընդալոյ հրատարակութիւններէ, կը հրաւիրենք վերստին գալ, անձամբ ստուգել, և շահագիտական ատարկութեանց չզոհուիլ։ 291 1—20

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՕՔԹՕՐ ԼԱԼՈՐԻ—Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս գեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչև ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, ջղատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ առնական գձերու կորուստէն յառաջ եկած ամեն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ գժտուրածմարսութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն եւ ապաուժութը. կը կազդուրէ կենսական գձերու … և է կորուստ որ յառաջ եկած է … եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ տասր հետեւանաց մէջ այս գեղին ազդեցութիւնն անմիջական եւ հզօրն է Մելամաղձութեան գրգռութեան և տեսանելիք կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արդիւնքով մը։

ՏՕՔԹՕՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային զօրութիւն կ'ստեղծէ, արեան մէջ մտածանելով կենսական եռանդը. ֆօսֆօրն, որ ուղեղին կենդանական ճշմարիտ զօրութիւնն է. Աստուածային կարողը կը կենդանացնէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին այնով հաւասարակշռութիւնը. այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել լաւագոյն եւ գոհունակութեամբ. Աստուածային է, կը զօրէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առողջութիւն մ… ուղեղին, ջղային գրութեան եւ մկանանց. իր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային գրութեան եւ մտաւորականի եւ կորովի եւ բարօրութեան զգացմամբ մը զոր վարժուած է։ Մարդոց առողջութիւնը վերանորոգուած է։ Աներեւակելի հրաշալի արդիւնքները կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանգիստ եւ կազդուրիչ, կը զուարթանայ, ախորժակը կը լինի, մարմինը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մաշիլը այլ կ'ստանան։

Զգուշացէք սուտ նմանութիւններէն. Տօքթօր Լալօրի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է մեն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան … կը կրեն սա բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England գրած փորագրուած. Այս գեղին ամենայն յաջողութիւնն յառաջ … ադամաթիւ վաւեհացելոր եւ վնասակար կեղծեր։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պալկարիոյ ներկայացուցչին քով.

65 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վայվոտա, պահականաց քով, կայսերան Թղթատունի, 95 եւ 97

Նուրը Օսմանիէ մզկիթի դիմաց, չուկային դուռը թիւ 19, և դարձեալ նոյն փողոցին մէջ բիչ մը վերօք իր մասնաճիւղն թիւ 5։

Պատիւ ունիմք ծանուցանել, մեր յարգոյ յաճախորդաց թէ թող չկարծուին, Ներկայիս որք ժողովրդեան օգտակար լինելու պատրաստակամ, կօշկակարաց ամենց ըրած ծանուցումներն՝ որք կօշկաց աժան վաճառումը մը կը յայտարարեն. ալ կը գտնալ թէ երբէք և ոչ մի արհեստաւոր արժէքաւոր լաւ ապրանք մը, չկրնար վաճառել իր արժէքէն պակաս, և ոչ մի պարագայի մէջ, ուստի երբ մեր պատուարժան յաճախորդք, աժան կօշիկ գնել կ'ուզեն մենք ալ կրնամք նոյն վաճառած մինոյն գներով, միենոյն ֆրանսական ապրանքները կօշիկի վերածել, և վաճառել սա միայն զգուշացնելով, ըստ Թրքական առածին թէ, «Հէր տիւքեան քէնտի փիրտը իլէն». ուստի թող չկարծուի, և ո՛չ մէկը թէ Օսմ. ոսկին 95 ղրուշի կրնամ գնել, վասն զի նա միշտ 108 և երբեմն ալ բան մը աւելի կ'արժէ. զօրաւոր փաստ մ'ալ սա է թէ՛ մինչեւ ֆրանսական ընտիր ապրանքներ 1 կամ 2 և կամ 5 առ 100 յաւելումով գտած են՝ ինչպէ՞ս չինուածն 30 առ 100 զեղչով կը ծախուի՝ երբ նա բառ առաջնոյն լաւ պատրաստուած լինի. իրաց այս վիճակին մէջ որոնք որ չուզեն հաւատ ընծայել, իրր փորձ թող գնեն մէկ մէկ զոյգ և համեմատել, գնահատեն ընտիր ապրանքը ճշմարիտ արժէքն և քաջալերեն ճշմարիտ և բանգէտ արհեստաւորներն։

Ձեզ կ'ուզեր ուրանալ թէ՛ ասկէ 10—15 տարի յառաջ, Հայոց մէջ երեւելի և արհեստաւոր կօշկակար մը չկար մինչեւ այսօր, հրապարակի վրայ կան հայ կօշկակարներ, որք պանծանօք կրնամ ըսել թէ գերազանցած են օտար ազգի կօշկակարներն, նա մանաւանդ Ցոյներն որոց յաւակնած կը համարուէր նոյն արհեստն՝ ուստի կը հրաւիրեմք հայ երիտասարդութիւնը ակնարկ մը նետել կօշկակարաց դասուն վրայ և փորձով հաստատել թէ հայ կօշկակարք կրնան մրցիլ յունաց հետ, և յետ խմաստասիրելոյ ջանալ քաջալերել իւր ազգի արհեստաւորներն, որպէսզի սոքա ևս աչխատին աւելի ևս ծաղկեցնել արհեստն, և նոր արհեստի գիմաց երիտասարդաց կենդանի տիպարներ ըլլան. Վաճառատանցս մէջ կան, և կը պատրաստուին արանց և կանանց համար ամեն տեսակ կօշիկներ չափաւոր գներով։ 313 2—13

ԱՍՊԵՏ ՊԵԼՃԻՈՅ ԼԷՕՓՈԼՏ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑՆՈՐԻՆ. ԱՍՊԵՏ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԼԷՕԼՈՐԻ ՍՊԱՑ ԻՏԱԼԻՈՅ Ս. ՄՕՐԻՍ ԵՒ ԼԱԶԱՐ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑՆՈՐԻՆ

Ջուտ եւ բնական. դիւրաւ կը խմուի եւ կը մարսուի

[illegible]

Գերազանցապէս գեր ի վեր ամգոյն կամ բաղադրեալ իւղերէն

Ընդհանրապէս յանձնարարեալ ամենէն նշանաւոր բժիշկներէն

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԶԴՈՒԹԻՒՆ

Ընդդէմ թոքախտի, կուրծքի և կոկորդի հիւանդութեանց

Ընդհանուր տկարութեան, մանկանց ճագածութեան 87

Հիւծման, և բոլոր խոյլային հիւանդութեանց

Կը վաճառուի միմիայն օրուականերով որք գարոիւյին և ներքին պիտակին վրայ կը կրեն ՏՐ ժՕՆԿԻ և ԱՆՍԱՐ, ՀԱՐՖՈՐՏ եւ ԸՆԿ ստորագրութիւնն—Զգուշանալ կեղծերէն

Կեդրոնատեղի՝ ԱՆՍԱՐ, ՀԱՐՖՈՐՏ և ԸՆԿ., 210. Հայ Հոլպորն, Լոնտոն.

Կը գտնուի ամէն երկրաց բոլոր լաւ դեղատանց մէջ

Ի. Կ. Պոլիս մեծաքանակ կը վաճառուի ի ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՐԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԵՂԵՐՈՒ, Վոյվոտա փողոց, 54, 56 և 58, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս—Փոքրաքանակ կը վաճառուի դեղատանց մեծ մասին մէջ։

PAPIER FAYARD ET BLAYN

ՎԱՅԹՍԻՆ տարուընէ աւելի յաջողութիւն կը յանձնարարէ զնա ի բուժումն հազերու, կուրծքի բորբոքման, յօդացաւի, ցաւերու, վէրքերու, կտրուածներու եւայլն։ Կը ծախուի բոլոր դեղարանաց մէջ։ (փնտռել մեր ստորագրութիւնը։) 85

ԿԵԱՆՔ, ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ. ՄԱԶԵՐՈՒ։

ՄԻԼՐՈԶ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԻԱԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՉ

Իրապէս իրենց առջի Թարմ գոյնին կը դարձնէ ճերմկած կամ գունաթափ մազերը. Կը զօրացնէ անոնց Թափելը. Կը մաքրէ գլուխը, կը փերջացունէ Թեփը, ու մազերուն Նոր կեանք, աճում, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։

Կը վաճառուի երկու չափով մեծ շիշերու մէջ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։

Պոլիս կը վաճառուի Ժ. և Ն. Քանչիբ եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 433 Մեծ փողոց Բերա, Էտմէն Քարուանա, Ղալաթիա, Նիւսէք Քալուբըմ 95 և 97. Քիւչիւքեան Եղբարց քով 77 Էմին Էօնիւ—, 51 Նէկի ճամի և 168 Մեծ փողոց Բերայի, և Իզմատօնի քով Բերա Մեծ փողոց թիւ 428. 16

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 3 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1889, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԼԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44				
	Առաւօտ											Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 30	7 —	7 30	7 50	8 30	9 —	9 30	10 —	10 30	11 80	12 ...	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 —	4 30	5 ...	5 30	6 —	6 30	...	...	...	...
Կում–գաբու	6 9	7 9	7 39	8 8	8 39	9 9	9 39	10 9	10 89	11 39	12 13	1 39	2 8	2 39	3 9	4 9	4 39	5 9	5 39	6 9	6 39	...	...	...	...
Եէնի–գաբու	6 43	7 13	7 43	...	8 43	9 13	9 8	10 13	10 43	11 43	12 17	1 43	2 12	2 43	3 13	4 13	4 43	5 13	5 43	6 13	6 43	...	...	...	...
[illegible] փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 49	7 19	7 48	...	8 49	9 18	9 49	10 19	10 49	11 48	12 22	1 49	2 17	2 49	3 18	4 19	4 49	5 19	5 49	6 19	6 49	...	...	...	...
Եէտի–գուլէ	6 54	7 23	8 1	8 22	8 54	9 21	9 53	10 23	10 53	11 54	12 25	1 54	2 20	2 53	3 22	4 24	4 54	5 23	5 55	6 25	6 55	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	7 9	7 34	8 12	8 39	9 6	...	10 4	10 34	11 6	12 6	— ...	2 6	...	3 4	3 36	4 34	5 6	5 34	6 8	6 36	7 6	...	...	...	...
Այ Ստեփանոս	7 18	...	8 21	8 52	9 15	...	...	...	11 15	12 16	— ...	2 15	...	...	3 45	...	5 15	...	6 26	...	7 15	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	9 3	...	...	...	...	...	12 24	— ...	...	...	...	...	...	...	...	6 34	...	...	...	...	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԼԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	51	43				
	Առաւօտ										Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 50	...	...	...	... ...	... ...	... ...	... ...	... ..	... ...	1	...	...	...	...	...	...	...	6 15	...	...	...	...	...
Այ Ստեփանոս	6 30	7 —	...	8 —	8 30	... ...	9 30	... ...	... ...	11 26	... ...	1 30	...	2 30	...	4 ...	...	5 30	...	6 27	...	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 40	7 10	7 40	8 11	8 40	... ...	9 40	10 10	10 40	11 37	... ...	1 40	...	2 40	3 10	4 10	4 40	5 40	6 10	6 42	7 5	...	...	...	...
Եէտի–գուլէ	6 52	7 22	7 51	8 23	8 52	9 26	9 [illegible]	10 24	10 52	11 51	1 25	1 53	2 28	2 54	3 21	4 23	4 53	5 54	6 24	7 —	7 16	...	...	...	...
Սամաթիա	6 56	7 26	...	8 26	8 56	9 29	9 [illegible]	10 28	10 56	11 55	1 28	1 57	2 28	2 58	3 25	4 27	4 57	5 58	6 28	...	...	...	...	...	...
[illegible] փաշա	...	...	...	...	... ...	...		... ...	... ...	... ..	... ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի–գաբու	7 2	7 32	...	8 32	9 2	[illegible]	10 4	10 34	11 2	12 1	1 34	2 8	2 34	3 4	3 31	4 33	5 3	6 4	6 34	...	...	...	...	...	...
Կում–գաբու	7 8	7 38	7 59	8 38	9 8	9 38	10 8	10 38	11 7	12 8	1 38	2 7	2 38	3 8	3 35	4 38	5 8	6 8	6 38	7 11	7 27	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 16	7 46	8 7	8 46	9 16	9 6	10 16	10 46	11 15	12 16	1 46	2 15	2 46	3 16	3 43	4 46	5 16	6 16	6 46	7 20	7 35	...	...	...	...
....	...	...	...	...	... ...		... ...	... ...	... ...	... ...	... ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց մինչև բանող կառախմբոց մէջ միայն կ'ընդունուին. Թիւ … և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. վագոններ։ 196

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօուէններ, օժիտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, Թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պէրլինի յատուկ գործարանաց մէջ. Նոյնպէս Անգլիայէն, Իտալիայէն և Եւրոպական ուրիշ երկիրներէ ևս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Չը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և սակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 101

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌ

Կ. ԽԱՎՐՈՒԽԵԱՆ և Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

10 Ճէլալ-պէյ խանի տակը 10

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ ԵՒ ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ ԸՆՏԻՐ ԵՒ ԱԽՈՐԺԱՀԱՄ ԹԷՅԵՐ

Վաճառատունս իւր հաստատութենէն ի վեր իւր ուղղութեամբ, պատուաւորութեամբ և անխարդախ գործառնութեամբ ստացած հռչակաւ, թէ գաւառներու մէջ և թէ յատուկ խիստ չատ յաճախորդներ գոհ ըրած է։

ՎԱՃԱՌՄՈՒՆՔ

ՄԵԾ ԵՒ ՓՈՔՐ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ

ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐ 52

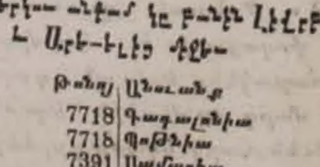

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որք ամեն երկու շաբաթ կը ճամբորդեն Լիվէրփուլէ և Ամերիկա

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօնաժ
Ումպրիա	7718	Գադալոնիա	4841
Էդրուրիա	7718	Պաւոնիա	4535
Սերվիա	7391	Սամարիա	2574
Աւրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բօթնիա	5587	Ատլաս	2398
Սեֆալոնիա	5517	Սարակօսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալեբբօ	2143	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մարգօ	1855
Էրգուլ	1614		

Ալդեա չոգենաւը, Նաւապետ Գարլոու, Լիվըրփուլէն աստ կ'սպասուի մարտ 7ին։

Թէնէտոս չոգենաւը, Նաւապետ Քինկ, Լիվըրփուլէն աստ կ'սպասուի մարտ 18ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակալը

Thomas C. Joly

Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան, Ղալաթիա

196